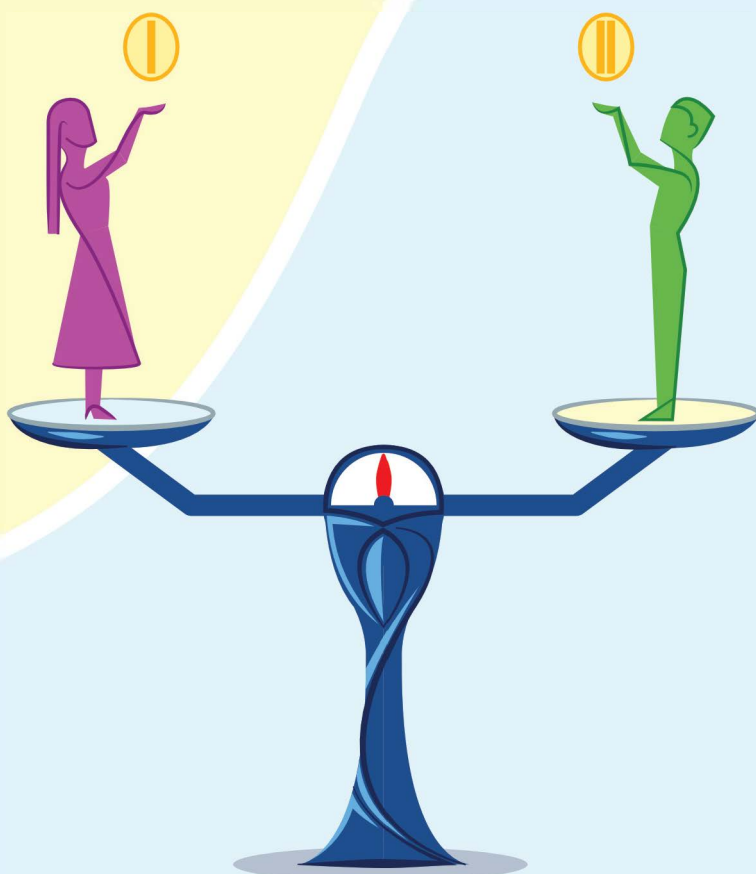

Резултати од анализата за зајакнување на одговорноста и родово чувствителни одговори на локалните власти на кризи во три земји од Западен Балкан

Резултати од анализата за зајакнување на одговорноста и родово чувствителните одговори на локалните власти на кризи во три земји од Западен Балкан

Оваа брошура е изработена во рамките на проектот Gender Budget Watchdog Network во регионот на Западен Балкан и Република Молдавија со финансиска поддршка од Австриската агенција за развој (АДА) и Шведската агенција за меѓународна развојна соработка (СИДА). Ставовите и мислењата изразени во оваа анализа се ставови и мислења на партнерските организации Здружение на жени Природа, Новинари за човекови права и Бечејско здружение на млади и не мора да ги претставуваат ставовите на АДА или СИДА.

За проектот

Проектот „Зајакнување на одговорноста и родово чувствителните одговори на локалните власти на кризи во 3 земји“ беше имплементиран од 3 граѓански организации: Здружение на жени Природа од Братунац-БиХ, Бечејско здружение на млади, Бечеј-Република Србија и Новинари за човекови права, Скопје-Северна Македонија. Проектот беше спроведен во 24 локални заедници/општини или 8 општини во секоја проектна земја.

Општата цел на проектот е да се зголеми транспарентноста и одговорноста за родовата еднаквост и родово чувствителните одговори на локалните власти на кризи и климатски промени во 3 земји од Западен Балкан.

Специфични цели:

- Подобрување и зголемување на алатките за отчетност и отпорност на властите во најмалку 24 локални самоуправи од 3 земји од Западен Балкан во борбата против кризите преку спроведување на родово чувствителни и одговорни политики;
- Зголемување на капацитетот на граѓанските организации во најмалку 24 проектни општини за користење на алатките за РОБ и нивната примена во промените на политиките на родово одговорен начин, што ќе ја зголеми видливоста и препознатливоста на работата на Gender Budget Watchdog Network.

Очекувани резултати:

- Спроведено и објавено истражување со цел, на претставниците на државните и локалните власти, граѓанските организации и граѓаните од 3-те земји од Западен Балкан и целиот регион, да им обезбеди увид во причинско-последичните врски помеѓу кризите и состојбата на родовата еднаквост утврдени со истражување, како и со анализа на истражувањето утврдените заклучоци и препораки за мерки (политики на властите) кои може да предупредат или да го намалат влијанието на кризите врз родовата рамноправност (отпорност на кризи); Анализата на истражувањето ги дефинираше заклучоците и препораките врз основа на кои е креирана платформа за акција поврзана со примената на алатките за РОБ со цел родово еднаквост;
- Зголемени капацитети на 3 проектни ГО од 3 земји од Западен Балкан, членки на Gender Budget Watchdog Network, за користење на алатките за РОБ, следење и менување на политиките; подобрена соработка за понатамошно дејствување во целните земји и регионот;
- Подобрена видливост и препознатливост на работата на Gender Budget Watchdog Network. Проширена мрежа/работа и принципи на мрежата, како и примена на алатки за РОБ на најмалку 24 ГО од 3 целни земји.

За методологијата

Здружението на жени „Природа“ од Братунац (БиХ), Новинари за човекови права од Скопје (Северна Македонија) и Бечејското здружение на млади од Бечеј (Србија) спроведоа истражување за тоа колку економската криза влијае на еднаквите можности и родовата еднаквост. Врз основа на анализата на истражувањето, се креира платформа за дејствување, со дефинирани чекори за кампањи по земји и во регионот.

Истражувачките активности беа: поставување на методологијата, развивање на прашалникот, спроведување на истражувањето, негова обработка и објавување и давање препораки за дејствување врз основа на наодите од истражувањето.

Директни целни групи на истражувањето беа 24 локални самоуправи во Босна и Херцеговина, Северна Македонија и Србија (по осум во секоја), вкупно 168 претставници на локалните власти и вкупно 480 анкетирани граѓани, од кои 240 се жени од маргинализирани групи. Беа спроведени фокус групи со претставници од 24 општини и исто толку граѓански организации, од кои повеќето беа здруженија на жени.

Во истражувањето тргнавме од фактори кои би можеле да имаат позитивно влијание, во овој случај, родово одговорно буџетирање. Хипотезата е дека родовата еднаквост во време на криза е под влијание на следните фактори: државните и општинските политики и практики, развојот на женските невладини организации кои работат

Проект „Зајакнување на одговорноста и родово чувствителни одговори на локалните власти на кризи во 3 земји“ на активирање на граѓаните и демографски и економски фактори. Со оглед на различноста на целните групи и корисниците на проектот, ги применивме следните методи за собирање податоци: Деск анализа на состојбата во општината во претходните пет години - кои кризи имаа клучно влијание врз општината (КОВИД, катастрофи, економска криза, растечка сиромаштија), кои се социјалните и економските показатели за состојбата во општината (дали се зголемува вработеноста/невработеноста, дали се зголемува или стагнира бројот на пријави за семејно насилство, каква е состојбата со малолетничката деликвенција) и дали општината има развојни проекти и програми (дали финансира претприемништво, програми во земјоделството, дали издвојува пари за образование, дали дополнително инвестира во здравството и образованието и на кој начин); Фокус групи со општински носители на одлуки и клучни луѓе кои треба да покажат дали раководителите на општинските администрации, одговорните за економијата и претставниците на механизмите за родова еднаквост разбираат што е родово буџетирање; анкетирање на претставниците на граѓанските организации за да се утврди како тие гледаат на претходните интервенции на општината кога станува збор за буџетите и локалните политики – дали се во согласност со потребите на граѓаните, дали општината ги прилагодува на потребите; Анкета за граѓан(к)ите што треба да покаже како граѓан(к)ите ја перципираат кризата, дали сметаат дека живеат во сиромашна, неразвиена или развиена општина, што сметаат дека се клучни проблеми на граѓаните, дали знаат што финансира општината, какви програми, што мислат дека општината треба да финансира, каков би бил нивниот одговор на кризата, кои групи граѓан(к)и сметаат дека се најранливи и зошто, дали кризата повеќе ги погодува жените или мажите и зошто, дали знаат што е родово еднаквост, дали слушнале за родово буџетирање, во каква општина би сакале да живеат.

За Мрежата GBWN

Gender Budget Watchdog Network обединува 100 граѓански организации од седум земји и има за цел да ја зајакне улогата на ГО како интересна група која придонесува за зголемена отчетност и транспарентност и подобро управување со јавните средства. Мрежата го гради капацитетот на ГО да го зголемат нивното учество во процесите на креирање политики и буџетирање користејќи известување и вмрежување од страна на мониторинзите на родови прашања. Бидејќи родово одговорното буџетирање е метод за плаќање и трошење на јавните пари во многу земји, нашата работа е релевантна не само за регионот, туку и на глобално ниво. Не постои друга мрежна организација која користи алатки за родово буџетирање што ја проценува компатибилноста на политиките и буџетите со потребите на мажите и жените, така што нашата работа е единствена и постои голем интерес да ја реплицираме во други региони каде што моментално не работиме. Затоа неодамна станавме активна мрежа во застапување политики, знаење и споделување информации на меѓународно ниво. Затоа, програмата GBWN има за цел да ја зајакне улогата на ГО како актери кои придонесуваат за зголемување на одговорноста и транспарентноста и подобрување на управувањето со јавните пари, преку следење и оценување на влијанието на родовите политики и буџети врз родовата еднаквост.

За партнерските организации

Здружението на жени Природа од Братунац, Босна и Херцеговина постои од 1999 г. со мисија да го подобри квалитетот на животот на жените и семејствата. Преку стратешките цели поврзани со економското зајакнување на жените, партиципативниот развој на заедницата со активно вклучување на жените и создавањето на општество на еднакви можности, придонесуваме за родово еднаквост на локално и регионално ниво. Работиме во изнајмен простор од 50м², технички сме добро опремени, а здружението вработува две лица со активен ангажман на околу 10 волонтери. Од 2010 г. преку различни обуки работиме на родово одговорно буџетирање, а во 2018 г. заедно со Унијата на жени Маја од Братунац успеавме да воведеме нова ставка од буџетот за жените жртви на војна во буџетот на општина Братунац преку процес на застапување, кој постои и денес. Покрај оваа кампања, воведме кампања за усвојување родово чувствителни критериуми за буџетски распределби за спортските клубови (согласно потребите на машките и женските спортисти) во општината. Успеавме да воведеме разумни критериуми за

Проект „Зајакнување на одговорноста и родово чувствителни одговори на локалните власти на кризи во 3 земји“ доделување на спортските организации, но и да влијаеме на формирање спортска комисија во која учествуваат и жени во спортот, што досега не беше случај. Влијаевме и на донесување разумни критериуми за распределба за развој на претприемништвото, а за издвојувања за земјоделството заедно со локалната администрација донесовме правилник со родово одговорни критериуми. Во 2022 г. работевме на усвојување на ЛГАП на општина Братунац, кој беше усвоен во септември 2022 г. од Собранието, со дел кој ја нагласува потребата од натамошна сензибилизација на буџетот на општина Братунац.

Бечејското здружение на млади БУМ, Република Србија, одговара на проблемите и потребите на младите од територијата на општина Бечеј преку организирање на различни активности од едукативен, еколошки, културен, спортски, хуманитарен и антикорупциски карактер, промоција на вредностите на граѓанското општество, подигнување на нивото на граѓански активизам и подобрување на човековите права и слободи. БУМ е основан во јануари 2010 г. и денес има повеќе од 180 членови на возраст меѓу 15 и 30 години. Цели на БУМ: Бечејското здружение на млади е доброволно, неполитичко, непрофитно здружение на граѓани, основано на неопределено време за постигнување цели во областите на градење на граѓанско општество, младинска работа, младинска политика, формално и неформално образование, информирање, здравје, здрав начин на живот, човечка безбедност, борба против корупција, промовирање на спортот и спорт за сите, активизам, волонтеризам, инклузија на маргинализираните групи, рамноправност на половите, меѓународна соработка, развој на претприемништвото и вработливост на младите, мобилност, зачувување на културното наследство, одржлив развој и заштита на животната средина, со посебен акцент на младите. Визијата на БУМ е проактивно општество кое се карактеризира со уреден систем и квалитетен живот на младите во Република Србија. Мисијата на БУМ е да го подобри квалитетот на животот на граѓан(к)ите на територијата на Република Србија преку општествено одговорно делување преку активизам, волонтеризам, неформално образование, информирање, еколошки, спортски и културни активности. Ние сме членови на Коалицијата за надзор на јавните финансии и Gender Budget Watchdog Network.

Новинари за човекови права од Скопје, Северна Македонија, од основањето пред повеќе од 20 години, работи на промовирање на заштитата на правата на граѓаните на пристап, еколошка демократија и намалување на сиромаштијата, промоција на човековото право на здравје, побезбедна животна средина, подобрување на квалитетот на животот, развој на демократијата и застапување за реформи во политиките. Целите се да се обезбеди економска безбедност за младите и родова еднаквост, еднаков пристап до вода и санитација за сите и управување со менструалната хигиена за девојчињата во училиштата, пристап до безбедни производи и развој на младите, промовирање на ЦОР и спроведување проекти за нивно постигнување во однос на ЦОР 5, 6 и 12. Членовите на организацијата постојано се обучуваат и се активни на меѓународните нивоа на имплементација и локално вмрежувајќи се со национални и регионални ГО. Покрај мониторинг на родовите буџети на локално ниво, организацијата активно се залага за институционален одговор на управувањето со менструалната хигиена во училиштата од своето прво истражување во 2015 година, како и за подобрување на условите (проекти WOMEN 2030, Scorecard on Equal Access to Water and Sanitation). Се залагавме за употреба на одржливи алтернативи како менструалните чашки за време на кризи како што е Ковид-19, кога УМХ беше сериозен проблем за здравствените работнички. Во проект доделен од GBWN, лобиравме за намалување на ДДВ за менструалните производи од 18% на 5%, а нашиот главен успех е што родовата даночна дискриминација е исто така политичко прашање во парламентарните и општинските процеси за постигнување родова еднаквост и спроведување на РОБ. Целни групи се Министерството за финансии, Министерството за економија, Владата, жените во парламентот, медиумите, како и приватниот и јавниот сектор.

Општина Сребреница - Република Српска - БиХ

Сребреница е град и општина што зафаќа површина од 527 км² и има население од приближно 13.400 жители, од кои 49% се мажи и 51% се жени (Срби 46,73%, Бошњаци 52,33%, Хрвати 0,12% и други 0,82% општините 02 евра. Најголем проблем според анкетираниите е невработеноста, јавниот превоз и неразвиената економија.

Општината најмногу средства од буџетот издвојува за финансирање на социјално ранливите категории, превоз на ученици и рурален развој. Во наредниот период треба повеќе да се работи на економски развој, евентуална преквалификација и самовработување. Од општинскиот буџет се издвојуваат средства за мајки и за ин витро оплодување, како една од пронаталитетните мерки. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби.

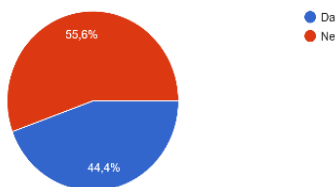
Анализата на анкетата утврди дека граѓанските организации покрај фокусирањето на нивните целни групи треба да се фокусираат на сите жители и да водат кампањи за застапување за подобрување на животот на граѓаните, повеќе да учествуваат во јавните дебати и да имаат заеднички проекти со општината за подобрување на квалитетот на животот во оваа општина. Населението на Сребреница од урбаните и руралните средини беше анкетирано во еднакви пропорции.

Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите што ги имаат и сметаат дека квалитетот на животот на жените во Сребреница е полош отколку во другите општини. Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги погоди сите жители. Половина од испитаниците не знаат колкав е општинскиот буџет, а 20% од нив никогаш не учествувале во расправи за буџетот. 80% од испитаниците сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи и сметаат дека треба да се издвојат повеќе пари за различни социјални групи како и за економски развој.

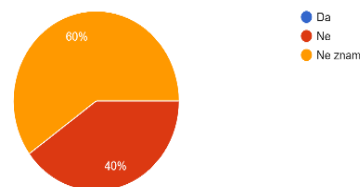
Тие се согласуваат дека локалните здруженија немаат големо влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите на нивните целни групи. Од друга страна, локалните женски невладини организации работеа многу напорно за да го подобрат економскиот, социјалниот и културниот квалитет на животот на жените и секако да го промовираат соживотот, што е многу важно во оваа локална заедница. Кога би имале можност, би се залагале за интересите на младите, невработените и социјално ранливите жители.

Во итни ситуации, тие веруваат дека планот за одговор, добрата координација на службите и ангажирањето на сите расположливи ресурси се од клучно значење. Според испитаниците, никој не ги консултира жените во однос на реакциите во итни ситуации, а тие се главно одговорни за грижа за старите лица, болните и децата, а поголема е веројатноста од мажите да останат без работа. Повеќе од половина од анкетираниите се чувствуваат безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
18 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 odgovora

Општина Невесиње-Република Српска-БиХ

Невесиње е општина која зафаќа површина од 923 km² и има 12.542 жители, од кои нешто повеќе од 50% (50,28%) се жени, а нешто помалку мажи, кои живеат во 17 месни заедници. Најголем дел од жителите се изјаснуваат како Срби, 95,40%, додека 4% се Бошњаци, 0,2% се Хрвати и мал процент други. Буџетот на општината за 2024 година изнесува приближно 6.496.566 евра. Најголеми проблеми, според анкетираниите, се невработеноста, недостигот на инвестиции, раселувањето на населението и лошата инфраструктура.

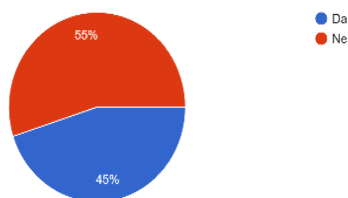
Општината најмногу средства од буџетот издвојува за финансирање на социјално ранливите категории, а во наредниот период треба да издвои повеќе средства за младите, жените и луѓето од руралните средини. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби. Населението на Невесиње од урбаните и руралните средини беше анкетирано во еднакви размери.

Анализата на анкетата утврди дека граѓанските организации, освен да се фокусираат на своите целни групи, треба да се фокусираат на сите жители, јавно да ја критикуваат работата на општината, да имаат заеднички проекти со општината, а исто така да учествуваат во работата на општинските работни тела со цел подобрување на квалитетот на животот во оваа општина. Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите што ги имаат и сметаат дека квалитетот на животот на жените е полош во споредба со другите општини. Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги погоди сите жители, а најмногу младите. Нивниот најголем проблем е невработеноста, лошата инфраструктура и иселувањето на населението. Повеќе од половина од испитаниците не знаат колкав е општинскиот буџет, 25% од нив имале можност да учествуваат во расправата за буџетот. 70% од испитаниците сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи и сметаат дека треба да се издвојат повеќе пари за младите, за луѓето од руралните средини и за различни групи на социјални категории.

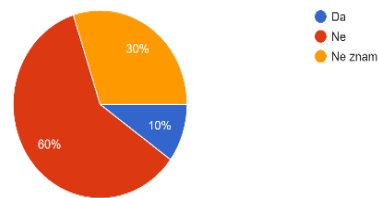
80% се на мислење дека локалните здруженија немаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите на нивните целни групи и лични интереси. Кога би имале можност, би се залагале за интересите на социјално ранливите жители, младите и невработените.

Во итни ситуации, од суштинско значење е добрата координација на службите, информирањето на граѓаните и планот за одговор. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите, болните и децата, работат на првите линии на одбраната и честопати губат работа. Повеќе од половина од анкетираниите се чувствуваат безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 odgovora

Општина Теслиќ -Република Српска-БиХ

Теслиќ е град и општина што зафаќа површина од 846 km² и има повеќе од 53.000 жители, од кои 48% се мажи и 52% се жени, кои живеат во 49 локални заедници. Повеќето жители се идентификуваат како Срби 75,64%, Бошњаци 18,50%, Хрвати 3,6% и мал процент други. Буџетот на општината за 2024 година изнесува приближно 17.281.665 евра. За најголем проблем сметаат невработеноста, дискриминацијата и нееднаквоста, како и зависноста од обложување, игри на среќа. Им недостасува засолниште за куќиња.

Општината најмногу средства од буџетот издвојува за лицата со попреченост, финансирање јавни институции и стипендии, а во наредниот период треба да издвои повеќе средства за развој на туризмот, културата и економијата. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби. 80% од испитаното население на Теслиќ е од градско подрачје, а 20% од рурални средини.

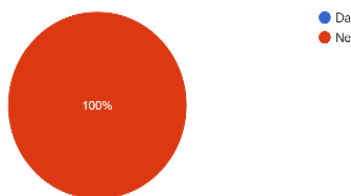
Анализата на анкетата утврди дека граѓанските организации најмногу се фокусирани на нивните лични интереси и треба да учествуваат во работата на општинските работни тела, јавно да ја критикуваат работата на општината, како и да имаат заеднички проекти со општината со цел подобрување на квалитетот на животот во оваа општина.

Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите за живот што им ги нуди оваа општина. Сметаат дека квалитетот на животот на жените во оваа општина е ист во споредба со другите општини. За нив Теслиќ е меѓу средно развиените општини. Мнозинското мислење е дека кризата најмногу ги погоди сиромашните и невработените.

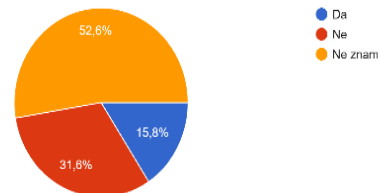
Повеќе од половина од анкетираниите не знаат колкав е буџетот на општината, а 20% од нив имале можност да учествуваат во расправата за буџетот. 65% од испитаниците сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи и сметаат дека треба да се издвојат повеќе пари за пензионерите, социјално ранливите и старите лица.

80% се на мислење дека локалните здруженија немаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат нивните лични интереси. Кога би имале можност, би се залагале за интересите на младите, пензионерите и социјално ранливите жители. Во итни ситуации, добрите информации за граѓаните и планот за одговор се клучни. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите, болните и децата, честопати губејќи ги своите работни места и работејќи на првите линии на одбраната од кризи. Повеќе од половина од анкетираниите се чувствуваат безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
19 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
19 odgovora

Општина Вишеград - Република Српска - БиХ

Вишеград е општина која зафаќа 448 km² и има население од околу 13.500 жители, од кои 47% се мажи и 53% се жени, кои живеат во 14 локални заедници. Повеќето жители се идентификуваат како Срби 88,3%, Бошњаци 8,8%, Хрвати 0,3% и мал процент други. Буџетот за 2024 година изнесуваше околу 5.844.066 евра. Најголемите испитани проблеми се лошо организирани здравствени услуги, сиромаштијата и невработеноста.

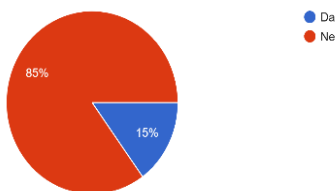
Општината најмногу средства од својот буџет издвојува за социјално загрозените, бранителите и воените инвалиди, а во наредниот период треба да издвои повеќе средства за младите и невработените за да не го напуштат Вишеград. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби.

Граѓанските организации најмногу се фокусирани на своите целни групи и треба поактивно да учествуваат во работата на општинските работни тела, јавно да ја критикуваат работата на општината и да имаат заеднички проекти со општината, со цел да се подобри квалитетот на животот во оваа општина. 60% од испитаното население на Вишеград е од градско подрачје, а 40% од рурални средини. Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите што им ги нуди оваа општина за живот. Сметаат дека квалитетот на животот на жените во оваа општина е ист како и во другите општини. Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги погоди сите граѓани, а најмногу сиромашните.

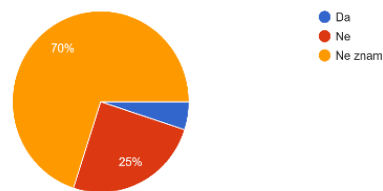
Никој од испитаниците не знае колкав е општинскиот буџет, иако 30% од нив имаа можност да учествуваат во расправата за буџетот. Само 5% од испитаниците сметаат дека општината финансира доволно програми за најранливите групи. Сметаат дека треба да одвојат повеќе пари за различни социјални категории и за невработените. 85% се на мислење дека локалните здруженија немаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите само на нивните целни групи. Да имаа можност ќе се залагаа за интересите на младите, невработените и демобилизираните војници.

Во итни ситуации, од суштинско значење е добрата координација на службите, планот за одговор при итни случаи и ангажирањето на сите расположливи ресурси. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите, болните и децата, работат на првите линии на одбраната и честопати губат работа. Повеќе од половина од анкетираниите се чувствуваат безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 odgovora

Општина Јабланица – Федерација Босна и Херцеговина - БиХ

Јабланица е општина која зафаќа површина од 301 km² и има население од околу 10.111 жители, од кои 49% се мажи, а 51% се жени. Општината има 9 месни заедници. Буџетот на општината за 2024 година изнесуваше околу 8.268.080 евра. За најголем проблем сметаат невработеноста, нееднаквоста и пасивноста на населението.

Општината најмногу средства од буџетот издвојува за социјално ранливите категории жители, а народната кујна во наредниот период треба да издвои повеќе средства за младите и невработените. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби.

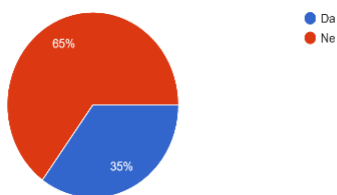
Граѓанските организации најмногу се фокусирани на своите целни групи и треба поактивно да учествуваат во работата на општинските работни тела, јавно да ја критикуваат работата на општината и да имаат заеднички проекти со општината со цел подобрување на квалитетот на животот во оваа општина. 60% од испитаното население на Јабланица е од градско подрачје, а 40% од рурални средини. Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите што оваа општина ги нуди за нивниот живот, но сметаат дека квалитетот на животот на жените во оваа општина е ист како и во другите општини. Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги погоди сите граѓани, особено младите. 35% од испитаниците знаат колкав е општинскиот буџет, а 30% од нив имале можност да учествуваат во расправи за буџетот.

Само 10% од испитаниците сметаат дека општината финансира доволно програми за најранливите групи. Сметаат дека треба да одвојат повеќе пари за различни социјални категории и за сиромашните. Половина од анкетираниите веруваат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите само на нивните целни групи. Доколку им се укаже можност, анкетираниите граѓани би се залагале за интересите на младите и жените за тие да останат во Јабланица.

Во итни ситуации, од суштинско значење е добрата координација на службите, ангажирањето на сите расположливи ресурси и планот за одговор при итни случаи. Во вакви ситуации жените традиционално се грижат за старите, болните и децата, се организираат во здруженија на граѓани и е поверојатно да бидат невработени. Повеќе од половина од анкетираниите се чувствуваат безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

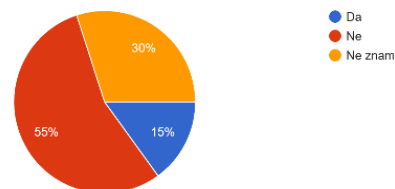
2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?

20 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?

20 odgovora

Општина Добој Исток – Федерација Босна и Херцеговина - БиХ

Добој Исток е општина која зафаќа 41 км² и има население од 9.879 жители, од кои 49% се мажи и 51% жени (95% Бошњаци, 0,17% Хрвати, 0,15% Срби и други во незначителен процент). Општината има 5 месни заедници. Буџетот на општината за 2024 година изнесуваше околу 3.227.334 евра. Најголем проблем за анкетираниите е невработеноста, здравствената заштита, недостатокот на културна содржина, неможнoста да се вклучат во доживотно учење и непочитувањето на работничките права.

Општината најмногу средства од буџетот издвојува за разни здруженија, спортски и социјални случаи. Според испитаниците, треба да издвои повеќе средства за лицата со попреченост, младите и жените. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби.

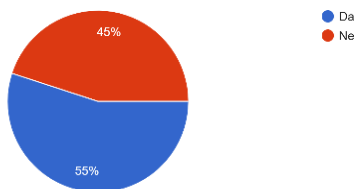
Граѓанските организации најмногу се фокусирани на своите целни групи и лични интереси и треба да имаат повеќе заеднички проекти со општината, поактивно да учествуваат во работата на општинските работни тела и јавно да ја критикуваат работата на општината со цел да се подобри квалитетот на животот во оваа општина. 65% од испитаното население на Добој е од градско подрачје, а 35% од рурални средини.

Повеќето граѓани не се сигурни во можностите што ги нуди оваа општина за нивниот живот, но сметаат дека квалитетот на животот на жените во оваа општина е ист како и во другите општини. Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги погоди сите граѓани, а најмногу постарите. 35% од испитаниците знаат колкав е општинскиот буџет, а 30% од нив имале можност да учествуваат во расправи за буџетот.

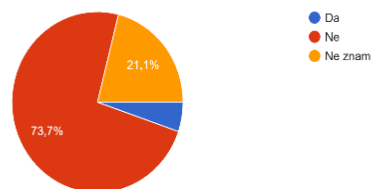
Само 10% од испитаниците сметаат дека општината финансира доволно програми за најранливите групи. Сметаат дека треба да се одвојат повеќе пари за лицата со попреченост и организациите што ги здружуваат, за културни настани и за старите лица. 25% од испитаниците веруваат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите на нивните целни групи. Кога би имале можност, би се залагале за интересите на лицата со попреченост, младите и невработените.

Во итни ситуации, клучни се добрите информации, добрата координација на службите и ангажирањето на сите расположливи ресурси. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите, болните и децата, никој ништо не ги прашува, па затоа се организираат во здруженија на граѓани. Мнозинството од испитаниците се чувствуваат донекаде безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
19 odgovora

Општина Кључ – Федерација Босна и Херцеговина - БиХ

Кључ е општина која зафаќа 358 km² и има население од околу 16.744 жители, од кои 50% се жени, 50% мажи (96% Бошњаци, 1,6% Срби, 0,17% Хрвати и мал процент други). Општината има 10 месни заедници. Буџетот на општината за 2024 година изнесуваше околу 6.618.162 евра. Најголеми проблеми за кои испитаниците сметаат дека се невработеноста, лошите услови за работа, нискиот животен стандард и генерално лошите услови за живот.

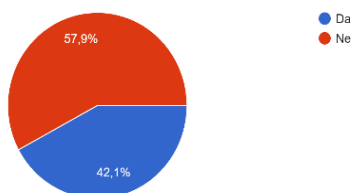
Општината најмногу средства од буџетот издвојува за социјално ранливите случаи и болните, а според анкетираниите треба да издвојат повеќе средства за лицата со попреченост, младите и жените. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби.

Граѓанските организации се најмногу фокусирани на своите целни групи, треба да имаат повеќе заеднички проекти со општината, поактивно да учествуваат во работата на општинските работни тела и јавно да ја критикуваат работата на општината со цел да се подобри квалитетот на животот во оваа општина. 70% од испитаното население на Кључ е од градско подрачје, а 30% од рурални средини. Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите што оваа општина ги нуди за нивниот живот, но сметаат дека квалитетот на животот на жените во оваа општина е ист како и во другите општини.

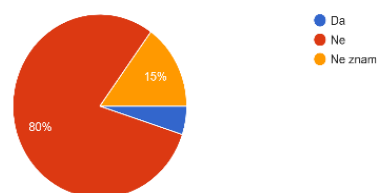
Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги зафати сите граѓани, особено лицата со попреченост. 20% од испитаниците знаат колкав е општинскиот буџет, половина од нив немале можност да учествуваат во дискусиите за општинскиот буџет. Никој од испитаниците не верува дека општината финансира доволно програми за најранливите групи. Сметаат дека треба да се одвојат повеќе пари за лицата со попреченост, младите и болните жени. 10% од испитаниците веруваат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите на нивните целни групи.

Кога би имале можност, би се залагале за интересите на лицата со попреченост, младите и жените. Во вонредни ситуации, од клучно значење е добрата координација на службите, навремената распределба на средства од буџетот и ангажирањето на сите расположливи ресурси. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите лица, остануваат невработени, а нивните специфични потреби не се гледаат. Половина од анкетираниите се чувствуваат донекаде безбедно во својата општина, а сите сметаат дека нивната општина е убава.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
19 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 odgovora

Општина Босанско Грахово – Федерација Босна и Херцеговина - БиХ

Босанско Грахово е општина која зафаќа 780 km² и има население од околу 2.500 жители, од кои околу 53% се мажи и 47% се жени (Срби 81%, Хрвати 16%, Бошњаци 0,2% и мал процент други). Општината има 5 месни заедници. Буџетот на општината за 2024 година изнесуваше околу 1.249.699 евра. Најголемиот проблем што го истакнуваат испитаниците е немањето здравствен дом, банка или центар за социјална работа, а најголем дел од населението се стари лица. Како многу големи проблеми се издвојуваат невработеноста и алкохолизмот. Сметаат дека нивната општина треба да одвои повеќе средства за деца, млади и инвалиди.

Граѓанските организации се подеднакво насочени кон сите граѓани. Испитаниците сметаат дека треба појавно да ја критикуваат работата на општината, да имаат повеќе заеднички проекти со општината и поактивно да учествуваат во расправите за јавниот буџет за да се подобри квалитетот на животот во оваа општина. Буџетот не е родово одговорен и многу е тешко да се добијат податоци за буџетските распределби поделени по пол, бидејќи не постојат родово одговорни критериуми за одредени распределби. 65% од испитаното население на Грахово е од градско подрачје, а 35% од рурални средини.

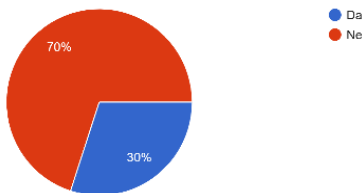
Мнозинството граѓани не се задоволни од можностите за живот што им ги нуди оваа општина и сметаат дека квалитетот на животот на жените во оваа општина е полош отколку во другите општини. Мнозинското мислење е дека кризата подеднакво ги погоди сите граѓани, а најмногу постарите.

40% од испитаниците знаат колкав е општинскиот буџет, а 15% од нив имале можност да учествуваат во дискусиите за општинскиот буџет. Никој од испитаниците не верува дека општината финансира доволно програми за најранливите групи. Сметаат дека треба да се одвојат повеќе пари за старите, инвалидите и сиромашните. 15% од испитаниците сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и дека локалните ГО ги застапуваат интересите на сите граѓани.

Да имаа можност ќе се залагаа за интересите на младите до 30 години и постарите. Во вонредни ситуации, од суштинско значење е планот за одговор, добрата информираност на граѓаните и навремената распределба на средствата од буџетот. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите лица, имаат поголема веројатност да ја загубат работата и работат на првите линии на одбраната од кризи. Повеќето испитаници се чувствуваат безбедно во својата општина и сметаат дека нивната општина е убава.

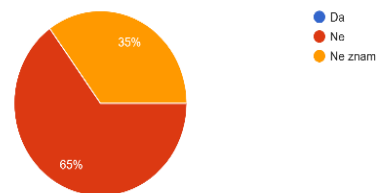
2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?

20 odgovora

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?

20 odgovora

Заклучоци

- Од 8 проектни општини, во 5 од нив (Сребреница, Теслиќ, Вишеград, Јабланица, Добој Исток) има повеќе жени отколку мажи (1-3% повеќе), во една процентот е ист (Кључ), додека во една има малку повеќе мажи (Невесиње) за 0,2% повеќе, а во една Грахово за 3% повеќе.
- Во сите 8 проектни општини најголеми проблеми се невработеноста, здравството, сиромаштијата, одливот на населението, но и лошата инфраструктура, немањето културна содржина, нееднаквоста и дискриминацијата. Специфичните проблеми во две општини вклучуваат: зависност од алкохол и коцкање. Во две општини беше истакнат проблемот со недостигот на институции: здравствен дом, банка и центар за социјална работа (Босанско Грахово) и прифатилиште за кучиња (Теслиќ).
- Во ниту една од проектните општини буџетот не е родово одговорен ниту пак постојат родово одговорни критериуми за распределба на буџетот. Во проектните општини, постојат „индикации“ за родово буџетирање, како што се буџетските ставки за пронатални политики (придобивки за новороденчиња или ин витро оплодување), и одредени буџетски распределби за невладините организации кои се занимаваат со прашања за родова еднаквост, но не како ставка во буџетот.
- Во 7 проектни општини, испитаниците сметаат дека ГО се занимаваат само со решавање на проблемите на нивните групи корисници (или дури и нивните лични интереси), сметаат дека невладините организации немаат големо влијание врз локалните политики, додека во Босански Грахово сметаат дека невладините организации се занимаваат со решавање на проблемите на сите граѓан(к)и.
- Во сите 8 проектни општини, испитаниците сметаат дека невладините организации треба повеќе да работат во соработка со општината за решавање на проблемите на граѓаните, повеќе да работат на кампањи за промена на општинските политики, како и поактивно да учествуваат во јавните дебати за буџетот со цел да се подобри квалитетот на животот на граѓан(к)ите.
- Во сите 8 општини граѓаните не се задоволни од квалитетот на животот и сметаат дека кризите ги погодуваат сите жители, но најмногу жените, младите, постарите и сиромашните.
- Половина или повеќе од испитаниците во сите проектни општини не знаат колкав е буџетот на нивната општина, додека 15-50% од нив немале можност да учествуваат во дискусиите за јавниот буџет.
- Кога би имале можност, испитаниците би ги застапувале интересите на младите, жените, старите и изнемоштени лица, лицата со посебни потреби, невработените и социјално ранливите во сите општини.
- Сите испитаници во сите проектни општини сметаат дека во вонредни ситуации, од суштинско значење е планот за одговор, добрата информираност на граѓаните и навремената распределба на средствата од буџетот. Во такви ситуации, жените традиционално се грижат за старите лица, имаат поголема веројатност да ја загубат работата и работат на првите линии на одбраната од кризи.
- Мнозинството од испитаниците во сите општини се чувствуваат безбедно во својата локална заедница и сметаат дека нивната општина е убава.
- Од 160 испитаници во 8 проектни општини, околу 66% не слушнале за родово одговорно буџетирање, а 53,6% сметаат дека општината не го поддржува доволно зајакнувањето на жените.

Препораки

- Неопходно е да се воведат родово одговорни критериуми за распределба на буџетот и да се продолжи да се работи на сензибилизирање на буџетот на секоја општина
- Потребна е потранспарентна работа на општинската администрација (објавување јавни расправи и други механизми за учество на граѓаните)
- Потребно е да се планираат ресурси за транспарентен и адекватен одговор на локалната власт на кризи
- Потребно е да се работи на партнерства меѓу општините и невладините организации кои работат во нив со цел поефикасно и поефективно решавање на проблемите на граѓаните
- Потребно е да се работи на донесување или изменување на локалните политики во согласност со потребите на жените и мажите во локалната заедница
- Потребно е повеќе да се работи на застапување на интересите на маргинализираните групи (млади, жени, стари лица, лица со попреченост, невработени, социјално ранливи)
- Неопходно е да се спроведат кампањи за основање и (или) поефикасно и транспарентно работење на институции како што се здравствени установи, центри за социјална работа, како и бироа за вработување
- Неопходно е да се воспостави потранспарентна, поефикасна и ефективна работа на невладините организации
- Потребна е сеопфатна информативна и едукативна кампања за концептот и важноста на РОБ

ОПШТИНА АЛЕКСИНАЦ, Нишавски округ, Србија

Население: 42.766 (21.585 жени и 21.181 мажи). Една од специфичностите на оваа општина е што има 72 месни заедници, од кои една е урбана, една приградска, а 70 се рурални. Општинскиот буџет изнесува (16,7 милиони евра. Економијата на општината се карактеризира со недоволен економски раст и економска криза која особено го погодила секундарниот сектор (индустрија, градежништво).

Во последните десет години, земјоделството претставува најсилен дел од економијата, главно во приватниот сектор, особено во примарното производство. Развојот на општината е попречен од економската и финансиската криза, што влијае на развојот на инфраструктурата, деградацијата на шумите и животната средина. Недостатокот на средства во локалниот и националниот буџет за инвестиции во заштита на животната средина, како и климатските промени и неконтролираното користење на хемиски супстанции во земјоделството, дополнително ја влошуваат состојбата.

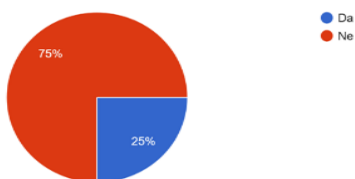
На прашањето за нивното задоволство со можностите што ги нуди општината за да го водат животот што го посакуваат, 45% од испитаниците не биле сигурни, 30% биле задоволни, а 20% биле незадоволни. Во однос на тоа дали жените во општината имаат исти можности како жените во соседните општини, 55% одговориле дека имаат еднакви можности, додека 25% сметаат дека имаат значително полоши можности. Кризата најмногу ги погодила жените (според 50% од испитаниците), а потоа младите (35%).

Трите најголеми проблеми за жените во Алексинац се родовата нееднаквост, слабата инфраструктура и невработеноста. Загрижувачки 95% од испитаниците не биле запознаени со општинскиот буџет, а исто толкав процент не учествувал во јавните расправи за буџетот. Дополнително, 80% од испитаниците не биле сигурни дали општината доволно финансира програми за најранливите групи. Локалните здруженија, според 80% од испитаниците, немаат никакво влијание врз општинските политики и одлуки. Во однос на интересите што ги претставуваат локалните ГО, 40% сметаат дека тие работат за целните групи, додека други 40% веруваат дека ги претставуваат сите граѓани. Само 25% од испитаниците слушнале за родово одговорно буџетирање.

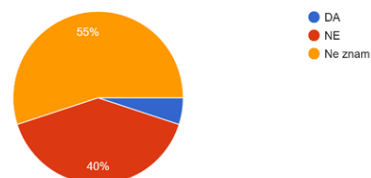
На прашањето која целна група би ја поддржале доколку имаат можност да влијаат врз јавните политики, најчестите одговори биле рурални жени, сопственички на фарми и млади луѓе во руралните области, бидејќи заслужуваат поголема поддршка. На прашањето дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 55% одговориле „Не знам“, а 40% рекле „Не“. Во итни ситуации (пожари, поплави, град, суша, земјотреси, епидемии, економски кризи, безбедносни прашања, бегалски кризи), 80% од испитаниците сметаат дека е клучно да постои план за одговор, додека 75% нагласуваат дека е важно граѓаните да бидат добро информирани.

Што се однесува до начинот на кој кризата особено ги погодува жените, 80% од испитаниците истакнале дека жените традиционално ја преземаат одговорноста за грижата за старите, болните и децата. Понатаму, 60% од испитаниците веруваат дека во општината недостасува повисок животен стандард, додека 50% ја посочиле вработеноста и поттикнувањето на земјоделскиот развој како дополнителни проблеми. За да се создаде идеално место за живеење, 80% од испитаниците сметаат дека општината треба повеќе да ги слуша своите граѓани.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

ОПШТИНА БАБУШНИЦА, Пиротски округ, Србија

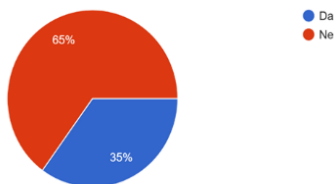
Општината има 8.939 жители, од кои 4.293 се жени, а 4.646 мажи. Буџетот на општината изнесува 4,07 милиони евра. Општината се состои од 53 населени места, четврта група на развиеност на ЛС, односно во група најмалку развиени, со степен на развиеност под 50% од републичкиот просек. Општината се карактеризира со забавен економски раст, низок степен на инвестиции, висока невработеност и депопулација. Закани за развојот на општината претставуваат неконтролираното сечење шуми и кражбата на шумска граѓа, неконтролираното собирање лековити билки и шумски плодови, тешката механизација и камионите кои ги уништуваат локалните патишта, како и интензивното пропаѓање на градежниот фонд во селските населби.

Над 70% од површините на пасишта и ливади погодни за органско производство се наоѓаат токму во Пиротскиот регион. Приоритетите за поддршка на одржливиот просторен развој на земјоделството треба да се огледаат во зголемување на учеството на жените и младите во сопственоста на земјиштето, опстанокот и модернизацијата на земјоделското производство на малите земјоделски стопанства. Иако во оваа општина системски не се спроведува родово анализа, во програмата 5 – Земјоделство и рурален развој од Одлуката за буџет е поставен родов индикатор, кој се изразува преку бројот на жени кои добиле стимул за да станат сопственички на земјоделски стопанства. На прашањето „Колку сте задоволни од можностите што ги имаат граѓаните во вашата општина за да водат живот каков што сакаат?“, 45% одговориле „Не сум сигурен/на“, а 35% „Не сум задоволен/на“. На прашањето „Дали според вас жените во општината имаат исти или различни можности во споредба со жените во соседните општини?“, 65% одговориле „Подеднакво како и во другите општини“, а 20% сметаат дека „Имаат полоши можности“. Кризата најмногу ги погодила младите (50%), а потоа старите и жените (по 45%).

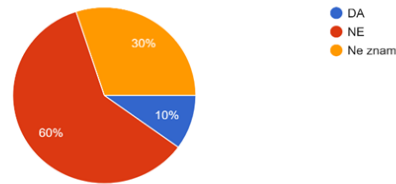
Невработеноста, недоволната поддршка од локалната самоуправа, неинформираноста, семејното насилство, пониските приходи во однос на мажите, лошата положба на жените, малкуте културни содржини и слабата инфраструктура се најголемите проблеми за жените во општината Бабушница. Дури 95% од испитаниците не знаат колкав е општинскиот буџет, а 90% никогаш не учествувале во јавна расправа за буџетот. На прашањето „Дали општината доволно финансира програми за најзагрозените групи граѓани?“, 65% одговориле „Не знам“, а 30% рекле „Не“. Испитаниците сметаат дека општината треба да издвои повеќе средства од буџетот за постарите и социјално загрозените, жените земјоделки, сиромашните и невработените. Локалните ГО немаат влијание врз локалните политики и одлуки, според 65% од испитаниците. На прашањето „Чиј интерес ги застапуваат локалните ГО?“, 45% одговориле „Своите целни групи“.

Што се однесува до РОБ, 65% од испитаниците никогаш не слушнале за овој поим, додека 35% го познаваат. Кога би имале можност да влијаат врз јавните политики, испитаниците би се залагале најмногу за младите, за да имаат шанса да водат нормален живот во својата заедница, како и за старите, бидејќи повеќето од нив живеат сами, се беспомошни и оддалечени од центарот на Бабушница. На прашањето „Дали општината доволно поддржува јакнење на жените?“, 60% одговориле „Не“. Добрата информираност на граѓаните е клучен фактор во време на криза, според 90% од испитаниците. На прашањето „Како кризата особено ги погодува жените?“, 80% одговориле дека „Жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата“, а 40% сметаат дека „Жените никој не ги прашува што се прави во кризни ситуации“. Недоволната грижа за животната средина е проблем во општината, според 65% од испитаниците. Дополнително, по 60% одговориле дека се потребни подобри можности за вработување, вложување во развојот на селата и поголеми поттикнувања за земјоделскиот развој. Што треба да направи општината за да стане идеално место за живеење? - најчести одговори се: „Да ги слуша граѓаните“ (80%), „Да вложува во образование“ (50%), „Да поддржува мали претприемачи“ (50%) и „Да инвестира во развој на селата“ (50%).

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

ОПШТИНА КОСТОЛАЦ, Браничевски округ, Србија

Градска општина Костолац е една од двете градски општини на Град Пожаревац. Се наоѓа во Браничевскиот округ и ја сочинуваат пет населени места. Во неа живеат 12.077 жители, од кои 6.042 се жени, а 6.035 мажи. Буџетот на општината изнесува 400.288.002 динари (3,42 милиони евра). Во април 2024 година водата во Костолац и околните места не била за пиење и подготовка на храна, што значително влијаело на квалитетот на животот на сите граѓани, особено на ранливите групи. Локалната самоуправа поставила цистерни со питка вода, но нивниот број не бил доволен.

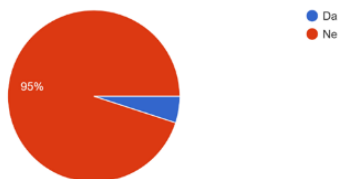
На прашањето од анкетата „Општо земено, колку сте задоволни од можностите што ги имаат граѓаните во вашата општина за да водат живот каков што сакаат?“, 40% одговориле „Не сум сигурен/на“, а 25% „Задоволен/на сум“. На прашањето „Дали жените во општината имаат исти или различни можности во споредба со жените во другите општини?“, 45% одговориле „Подеднакво како и во другите општини“. На прашањето „Кого според вас најмногу погодила кризата?“, 55% одговориле „Сиромашните“, а 45% „Сите граѓани подеднакво“. Трите најголеми проблеми за жените во општината се родовата нееднаквост, економската независност и невработеноста.

Ниту еден од испитаниците не знае колкав е општинскиот буџет, ниту пак некој некогаш учествувал во било каква расправа за буџетот. На прашањето „Дали општината доволно финансира програми за најзагрозените граѓани?“, 60% одговориле „Не“, а 40% „Не знам“. Испитаниците сметаат дека општината треба да издвои повеќе средства за лицата со попреченост, постарите и жените. На прашањето „Дали локалните здруженија имаат влијание врз локалните политики и одлуки?“, 80% одговориле „Не“. На прашањето „Чии интереси ги застапуваат локалните ГО?“, 75% одговориле „Сите граѓани“.

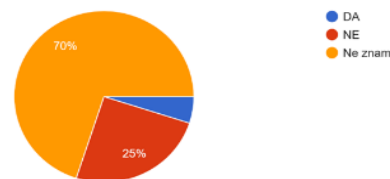
Што се однесува до родово одговорното буџетирање, 95% од испитаниците никогаш не чуле за овој поим. Кога би имале можност да влијаат врз јавните политики, испитаниците би се залагале најмногу за сиромашните, лицата со попреченост, пензионерите и старите лица без приходи, бидејќи тие се во потешка положба во однос на другите. На прашањето „Дали општината доволно го поддржува јакнењето на жените?“, 70% одговориле „Не знам“. Според 70% од анкетираниите, добрата информираност на граѓаните и добрата координација на службите се клучни фактори во време на криза, додека 60% сметаат дека правовременото издвојување средства од буџетот е исто така важно.

На прашањето „Како кризата особено ги погодува жените?“, 70% одговориле дека „Жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата“, а исто толку сметаат дека „Жените почесто остануваат без работа поради економската криза“. Што најмногу ви недостасува во вашата општина? – 90% одговориле „Подобра здравствена заштита“, а 70% „Повисок животен стандард“. За да стане идеално место за живеење, општината треба да инвестира повеќе во образованието и здравството, што го поддржале 85% од анкетираниите.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

Проект „Зајакнување на одговорноста и родово чувствителни одговори на локалните власти на кризи во 3 земји“
ОПШТИНА МАЈДАНПЕК, Борски округ, Србија

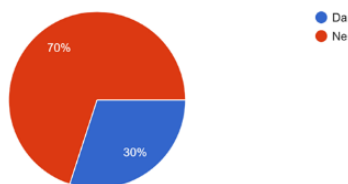
На територијата на општина Мајданпек живеат 14.559 жители (7.214 жени и 7.137 мажи). Општината брои 14 населби и ја карактеризира голема површина од 932 квадратни километри, што ја прави една од најголемите општини во Србија (се наоѓа на 11. место). Буџетот на општината изнесува 2.235.740.057 динари (19,1 милиони евра). Општината Мајданпек е класифицирана во втората група на развиеност. Во рамките на конкурсите за поттикнување инвестиции во физичкиот имот на земјоделските стопанства, поддршка на развојот на говедарството, старите занаети, неполјоделските активности и руралниот туризам, како родов критериум, општината определила дека апликантот може да биде жена, за што добива максимални 15 поени. Летото 2024 година, централното населено место Мајданпек остана без вода со месеци поради негативните ефекти од рударските активности. Беа воведени рестрикции на водата од неколку часа дневно, што значително го отежна секојдневниот живот на сите граѓани, особено на жените.

На прашањето – Општо гледано, колку сте задоволни од можностите што граѓаните и граѓанките ги имаат во вашата општина за да водат живот каков што сакаат, 35% одговориле дека се незадоволни, 30% не се сигурни, 20% воопшто не се задоволни, а 15% се задоволни. На прашањето – Дали според вас жените во општината имаат исти или различни можности во споредба со жените во другите општини во околината, 40% одговориле „Подеднакво како во другите општини“. На прашањето – Кого според вас најмногу погодила кризата, 45% одговориле „Сите граѓани и граѓанки подеднакво“, а исто толку „Младите“.

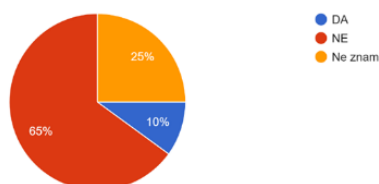
Трите најголеми проблеми за жените во општината, според испитаниците, се: загадувањето на животната средина, водоснабдувањето и лошата состојба на спортската инфраструктура. На прашањето – Дали знаете колкав е буџетот на вашата општина, 20% одговориле „Да“, а исто толку учествувале во некаква јавна расправа за општинскиот буџет. На прашањето – Дали според вас општината доволно ги финансира програмите за најзагрозените групи граѓани, 60% одговориле „Не“. На прашањето – За кои групи граѓани треба општината да издвојува повеќе средства од буџетот, најчести одговори се: жени жртви на насилство и економски зависни жени, лица со попреченост. На прашањето – Дали според вас локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и одлуки, 100% одговориле „Не“. На прашањето – Чији интереси според вас ги застапуваат локалните ГО, 40% одговориле „Своите целни групи“. На прашањето – Дали некогаш сте чуле за поимот родово одговорно буџетирање, 70% одговориле „Не“. На прашањето – Кога би имале можност да влијаате на јавните политики, за која целна група би се залагале најмногу и зошто, најчести одговори се: „За социјално загрозените, бидејќи им е потребна поголема финансиска и здравствена поддршка“ и „За младите и нивниот останок во средината каде што растат“.

На прашањето – Дали според вас општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 65% одговориле „Не“, а 10% „Да“. На прашањето – Кои фактори според вас се клучни во кризни ситуации, „План за реагирање во вонредни ситуации“ (пожари, поплави, град, суша, земјотреси, епидемии, економска криза, безбедност, бегалска криза...) добил 73,7% од гласовите, а „Добро информирање на сите граѓани и граѓанки“ и „Ангажирање на сите расположливи ресурси“ по 68,4%. На прашањето – Како кризата според вас особено ги погодува жените, 75% одговориле „Жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата“, а 50% „Жените никој не ги прашува што се прави во кризни ситуации“. На прашањето – Што ви недостасува во вашата општина, 85% одговориле „Подобра здравствена заштита“. На прашањето – Што треба да направи општината за да ја достигне вашата слика за идеално место за живеење, 80% одговориле „Да слуша што зборуваат граѓаните и граѓанките“, а 65% „Да ја заштити природата“.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

ОПШТИНА НОВИ БЕЧЕЈ, Среднобанатски округ, Србија

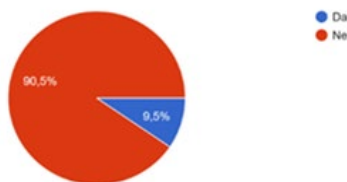
Општина Нови Бечеј брои 19.774 жители, од кои 10.056 се жени, а 9.718 мажи. Буџетот на општината изнесува 1.143.711.000 динари (9,8 милиони евра). Во споредба со бројот на жители, општината има релативно голема површина од 608,6 квадратни километри. Меѓу слабостите на оваа општина се недостатокот на локално вмрежување (поврзување на примарното производство и услугите) и ризикот од поплави. Владетели на новоформирани бизниси се младите и жените во средни години. Анализата на хемискиот состав на подземната вода покажа дека квалитетот на водата не ги исполнува прописите на Правилникот за хигиенска исправност на водата за пиење, поради зголемена концентрација на амонијак, арсен, натриум и ортофосфати, зголемена потрошувачка на $KMnO_4$ и изменети органолептички својства – боја. Планирано е подобрување на водоводната и канализациската мрежа, поголемо искористување на потенцијалите на Тиса, јакнење на туристичката понуда, развој и поддршка на земјоделското производство.

На прашањето – Колку сте задоволни од можностите што граѓаните и граѓанките ги имаат во вашата општина за да водат живот каков што сакаат, 61,9% одговориле дека не се задоволни, а 19% дека воопшто не се задоволни. На прашањето – Дали според вас жените во општината имаат исти или различни можности во споредба со жените во другите општини во околината, 42,9% одговориле дека е полошо отколку во другите општини, а исто толку дека е подеднакво. На прашањето – Кого најмногу погодила кризата, 47,6% одговориле „Сите граѓани и граѓанки подеднакво“, а по 23,8% „Невработените“ и „Младите“.

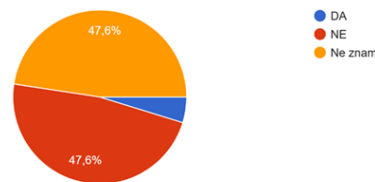
Најголемите проблеми за жените во општина Нови Бечеј се: недостаток на работни места за жени, економска нееднаквост, нееднаквост во законодавството, лоши патишта, квалитетот на водата и невработеноста. Ниту еден од испитаниците не знае колкав е општинскиот буџет, а само двајца учествувале во јавна расправа за буџетот. На прашањето – Дали според вас општината доволно ги финансира програмите за најзагрозените групи граѓани, 66,7% одговориле „Не“. На прашањето – За кои групи граѓани треба општината да издвојува повеќе пари, најчестите одговори се: младите, жените, лицата со попреченост, социјално загрозените и пензионерите. На прашањето – Дали локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и одлуки, 71,4% одговориле „Не“. На прашањето – Чии интереси според вас ги застапуваат локалните ГО, 38,1% одговориле „Сите граѓани и граѓанки“, а исто толку „Сопствениците“. За поимот родово одговорно буџетирање чуле 90,5% од испитаниците. На прашањето – Кога би можеле да влијаете на јавните политики, за која целна група би се залагале најмногу и зошто, најчести одговори се: младите, жените, лицата со попреченост и Ромите.

На прашањето – Дали според вас општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 47,6% одговориле „Не“, а исто толку „Не знам“. Најважните фактори во кризни ситуации се: добро информирање на граѓаните, добра координација на службите и навремено издвојување средства од буџетот (сите три добиле по 47,6% од гласовите). Како кризата особено ги погодува жените: 57,1% одговориле „Жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата“, 52,4% „Жените се чувствуваат помалку безбедно“, 47,6% „Жените никој не ги прашува што се прави во кризни ситуации“. На прашањето – Што ви недостасува во вашата општина, 66,7% одговориле „Работа“, исто толку „Повисок животен стандард“, а 52,4% „Учество на граѓаните во донесувањето одлуки“. На прашањето – Што треба да направи општината за да ја достигне вашата слика за идеално место за живеење, 66,7% одговориле „Да ги слуша граѓаните“, 52,4% „Да финансира програми за вработување и преквалификација“, 47,6% „Да вложува во здравството“, 42,9% „Да привлекува нови инвестиции“.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
21 одговор

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
21 одговор

ОПШТИНА ОПОВО, Јужен Банатски округ, Србија

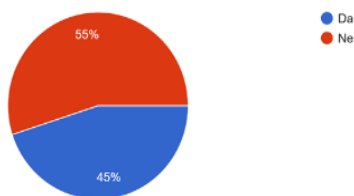
Општина Опово во Јужнобанатскиот округ има население од 9.435 жители, вклучувајќи 4.707 жени и 4.728 мажи. Буџетот на општината е 499.142.000 динари (4,26 милиони евра). Таа е една од најмалите општини во Војводина, со површина од 203 квадратни километри и се состои од четири населени места. Некои од главните слабости вклучуваат недостаток на следење на загадувањето на воздухот, дива депонии за отпад и нерешени прашања во врска со депонирањето на отпадот на регионална депонија. Дополнително, реконструкцијата на водоводната мрежа останува нецелосна во сите населени места. На Опово, како и другите населени места, му недостига фекална канализација. Економскиот статус на жителите е под влијание на неразвиената индустрија и слабиот пазар на труд, особено на жените.

Прашани колку сте задоволни од можностите што граѓаните и граѓанките ги имаат за да водат живот каков што сакаат, 65% одговориле дека се задоволни, а 30% дека не се сигурни. На прашањето дали жените во општината имаат исти или различни можности во споредба со жените во другите општини, 75% одговориле - подеднакво. На прашањето кого најмногу погодила кризата, 65% одговориле „Сите граѓани и граѓанки подеднакво“, а 20% „Старите лица“. На прашањето за трите најголеми проблеми за жените во општината, најчестите одговори се: образование, невработеност и семејни односи. Прашани дали знаат колкав е буџетот на нивната општина, 20% одговориле „Да“, додека 90% никогаш не учествувале во јавна расправа за буџетот. На прашањето – Дали според вас општината доволно ги финансира програмите за најзагрозените групи граѓани, 40% одговориле „Да“, а исто толку „Не знам“. На прашањето – За кои групи треба општината да издвојува повеќе пари, најчест одговор бил за спортистите и спортистките. На прашањето – Дали според вас локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и одлуки, 60% одговориле „Да“.

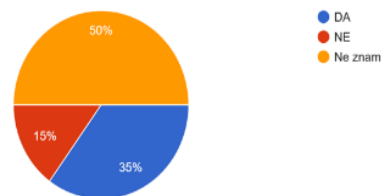
На прашањето – Чиј интерес според вас ги застапуваат локалните ГО, 35% одговориле „Сите граѓани и граѓанки“, додека 25% останале неопределени и не обележале ниту една од понудените опции. На прашањето – Дали сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање, 45% одговориле „Да“. На прашањето – Кога би можеле да влијаете на јавните политики, за која целна група би се залагале најмногу, најчестите одговори биле: самохрани родители и стари лица, економски зависни жени, болни лица, деца и жени. На прашањето – дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 50% од испитаниците рекле дека не знаат.

На прашањето – Кои се пресудните фактори во ситуација на криза, најчестите одговори биле: Добра координација на службите – 55%, Добро информирање на граѓаните – 50%, Добро управување од страна на раководството на општината – 40%. Прашани како кризата посебно ги погодува жените, најчестите одговори биле: Жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата – 45%, Жените работат на првите линии на одбрана (здравство, продавници, училишта итн.) – 40%. Прашани што ви недостасува во вашата општина, 70% одговориле „Подобро организиран јавен превоз“, а 65% „Повисок животен стандард“. На прашањето што треба да направи општината за да ја достигне вашата слика за идеално место за живеење, 70% одговориле „Да привлекува нови инвестиции“, а по 40% одговориле „Да ги слуша граѓаните“, „Да го унапреди работењето на сите институции“ и „Да вложува во развојот на селата“.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

ОПШТИНА СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА, Подунавски округ, Србија

Општина Смедеревска Паланка се наоѓа во Подунавскиот округ. Ја сочинуваат 18 населени места, со вкупно 41.817 жители, од кои 21.185 се жени, а 20.632 мажи. Буџетот на општината изнесува 1.969.021.221 динари (16,82 милиони евра).

Најголемиот проблем со кој се соочуваат жените во општината Смедеревска Паланка е невработеноста – скоро секоја втора жена е невработена. Слабости: Во 90% од селата не е воведено водоснабдување од градскиот водоводен систем со контрола на квалитетот на водата. Постојат голем број диви депонии во градот и во селата.

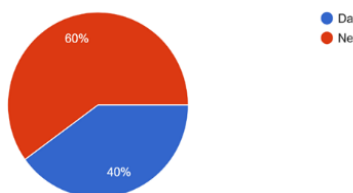
На прашањето – Општо гледано, колку сте задоволни од можностите што граѓаните и граѓанките ги имаат во вашата општина за да водат живот каков што сакаат, 45% од испитаниците одговориле дека не се сигурни, а 25% дека не се задоволни. На прашањето – Дали жените во вашата општина имаат исти или различни можности во однос на жените во другите општини во околината, 50% одговориле дека положбата на жените е полоша отколку во другите општини, а 40% сметаат дека е подеднаква. На прашањето – Кого според вас најмногу погодила кризата, по 40% од испитаниците одговориле „невработените“ и „сите граѓани и граѓанки подеднакво“.

Трите најголеми проблеми за жените во општината се: Недостаток на работни места, Непочитување на работничките права, Водоснабдување. На прашањето – Дали знаете колкав е буџетот на вашата општина, 80% одговориле „Не“. На прашањето – Дали сте учествувале во некоја јавна расправа за општинскиот буџет, 15% одговориле „Да“. На прашањето – Дали општината доволно ги финансира програмите за најзагрозените групи граѓани, 60% одговориле дека не знаат. Испитаниците сметаат дека општината треба да издвојува повеќе средства од буџетот за младите, старите, земјоделците и жените.

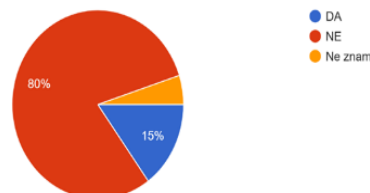
На прашањето – Дали локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики и одлуки, 45% одговориле „Да“. На прашањето – Чији интереси застапуваат локалните ГО, 50% одговориле „своите целни групи“, а 40% „сите граѓани и граѓанки“. 40% од испитаниците имаат слушнато за поимот родово одговорно буџетирање. На прашањето – Кога би можеле да влијаате на јавните политики, за која целна група би се залагале и зошто, најчестите одговори биле: Лица со попреченост – затоа што во нашата средина немаат никакви можности за вработување и дружење, Жени од ранливи групи, како што се жените од ромската заедница, на кои им е потребна поддршка за подобрување на квалитетот на животот. 80% од испитаниците сметаат дека општината не го поддржува доволно зајакнувањето на жените.

На прашањето – Кои се пресудните фактори во ситуација на криза, најчестите одговори биле: Добро информирање на граѓаните – 60%, Добра координација на службите – 60%. На прашањето – Како кризата посебно ги погодува жените, 55% одговориле дека жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата. По 40% од испитаниците одговориле со следните три одговори: Жените работат на првите линии на одбрана (здравство, продавници, училишта итн.), Жените се организираат во граѓански здруженија, Жените почесто остануваат без работа (економска криза). На прашањето – Што ви недостасува во вашата општина, 65% одговориле „работни места“, 60% „инвестиции во развојот на селата“, а 45% „грижа за животната средина“. Што треба да направи општината за да ја достигне сликата за идеално место за живеење? Да ги слуша граѓаните (75% од одговорите), Да финансира програми за вработување и преквалификација (55%), Да инвестира во развојот на селата (55%).

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

ОПШТИНА СРБОБРАН, Јужнобачки округ, Србија

Општината Србобран ја сочинуваат три населени места, со вкупно 14.299 жители, од кои 7.305 се жени, а 6.994 мажи. Буџетот на општината изнесува 1.089.663.000 динари (9,31 милиони евра).

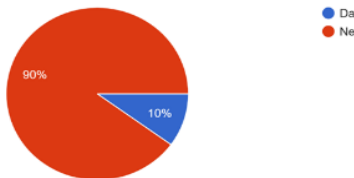
Некои од слабостите на општината се: лош квалитет на водата за пиење, загаден Велики бачки канал, кој е познат како најзагадениот водотек во Европа, голем број домаќинства не се приклучени на канализационата мрежа, непречистување на комуналните отпадни води, нехигиенска главна депонија, што претставува огромна закана за квалитетот на животот во општината. Закани како климатските промени и слабата координација на локалните власти со институциите на покраинско и републичко ниво. Во планските документи, локалната самоуправа до 2030 година предвидува чиста и здрава вода за пиење за сите жители, како и пречистување на 70% од отпадните води.

На прашањето – Општо гледано, колку сте задоволни од можностите што граѓаните и граѓанките ги имаат во вашата општина за да водат живот каков што сакаат, 40% од испитаниците одговориле дека воопшто не се задоволни, а 35% дека не се сигурни. На прашањето – Дали жените во вашата општина имаат исти или различни можности во однос на жените во другите општини во околината, 45% одговориле „Подеднакво како во другите општини“, а 35% „Значително полошо“. На прашањето – Кого најмногу погодила кризата, 50% од испитаниците одговориле „сите граѓани и граѓанки подеднакво“, 40% „сиромашните“, а 35% „старите лица“. Трите најголеми проблеми за жените во општината се: нерамноправност, вработување, насилство. Ниту еден испитаник не знае колкав е општинскиот буџет, а само едно лице изјавило дека присуствувало на јавна расправа за општинскиот буџет. На прашањето – Дали општината доволно ги финансира програмите за најзагрозените групи граѓани, 90% одговориле „Не“. Испитаниците сметаат дека општината треба да издвојува повеќе средства за: стари лица над 65 години кои немаат пензија (и кои се многубројни), поддршка за претприемачки жени во развој на бизниси.

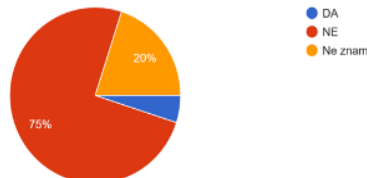
55% од испитаниците сметаат дека локалните здруженија немаат влијание врз локалните општински политики и одлуки. На прашањето – Чиј интерес застапуваат локалните ГО, најголем број испитаници (35%) немале одговор. 90% од испитаниците никогаш не слушнале за поимот родово одговорно буџетирање. На прашањето – Кога би можеле да влијаат на јавните политики, за која целна група би се залагале и зошто, најчестите одговори биле: мајки со деца – затоа што од мајките се очекува истовремено да бидат и вработени и домаќинки, млади – затоа што им е ускратена можноста за поголемо надградување на знаењата поради нискиот стандард. На прашањето – Дали општината во доволна мера го поддржува зајакнувањето на жените, 75% одговориле „Не“.

Најважните фактори во кризни ситуации, според испитаниците, се: добро управување со општината (60%), добро информирање на граѓаните (55%), план за реагирање во вонредни ситуации (пожари, поплави, град, суша, земјотрес, епидемии, економска криза, безбедност, бегалска криза) – 55%. На прашањето – Како кризата посебно ги погодува жените, 85% одговориле дека жените традиционално ја преземаат грижата за старите, болните и децата. Што недостасува во општината: подобрување на животниот стандард (80%), повеќе работни места (75%), грижа за животната средина (60%), подобра здравствена заштита и програми за култура (по 55%). Што треба да направи општината за да стане идеално место за живеење: да привлекува нови инвестиции (70%), да вложува во земјоделството (65%), да поддржува мали претприемачи (65%). Следните шест мерки добиле по 60% од гласовите: вложување во развој на селата, добро осмислување и спроведување на развојни планови, привлекување на нови технологии и иновации, заштита на природата, инвестиции во образованието, финансирање на програми за вработување и преквалификација.

2. Da li ste ikada čuli za izraz rodno odgovorno budžetiranje?
20 одговора

10. Da li po vašem mišljenju opština u dovoljnoj meri podržava osnaživanje žena?
20 одговора

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ:

Општина Алексинац се соочува со економска криза, особено во индустријата и градежништвото, додека земјоделството останува клучен сектор кој има потенцијал за развој на оваа пространа општина. Потребна е поголема вклученост на граѓаните во одлучувањето, преку јавни дебати и транспарентност во трошењето на буџетот, како и поголема поддршка за жените, младите и земјоделците. Исто така, важно е да се продолжи со инвестирање во инфраструктурата, образованието, вработувањето и подготвеноста за кризи, заедно со посилна соработка со ГО и локалните заедници, иако е меѓу општините кои имаат развиено механизми за родово еднаквост, за потемелно да работат на имплементација на родово одговорно буџетирање (РОБ).

Општина Бабушница се соочува со предизвици во економијата, социјалната вклученост, родовата еднаквост и инвестициите во инфраструктурата. Сепак, има простор за подобрување преку ангажман на локалните власти, зајакнување на учеството на граѓаните, подобрување на социјалната заштита и инвестирање во земјоделството и руралниот развој. Потребно е целосно да се воведат родово одговорно буџетирање и родово анализа во сите општински програми и стратегии. Посебно внимание треба да се посвети на зајакнување на улогата на жената во земјоделството, но и во образованието и вработувањето.

Општина Костолац треба повеќе да ги вклучи граѓаните во процесите на одлучување, особено чувствителните кои никако не учествуваат во општествениот живот. Неопходно е да се зголеми транспарентноста, да се вклучат граѓаните во јавните дискусии и да се подобри комуникацијата во кризи. Исто така, важно е да се зголемат средствата за социјална заштита, особено за ранливите групи, и да се инвестира во здравството и образованието. Зголемувањето на инвестициите во инфраструктурата и поддршката за жените и семејствата ќе придонесе за подобрување на животниот стандард и квалитетот на животот.

Општина Мајданпек треба да ги насочи напорите за подобрување на условите за живот, родовата еднаквост и квалитетна инфраструктура, како и за подобра финансиска поддршка за ранливите групи. Зголемувањето на учеството на граѓаните во одлучувањето и зајакнувањето на образованието за родово одговорно буџетирање се клучни чекори кон одржлив развој на општината и подобри услови за сите нејзини граѓани, особено за жените. Постои општо мислење дека жените во општината имаат исти или слични можности како жените во другите општини во регионот (40 проценти), што може да укажува на недостаток на конкретни иницијативи за зајакнување на жените. Неопходно е да се фокусира на решавање на проблемите со водоснабдувањето и загадувањето на животната средина, кои особено ги погодуваат жените кои се грижат за домаќинствата. Општина Нови Бечеј треба да ги зголеми инвестициите во вработување, преквалификација и образование, за да се отворат повеќе работни места, особено за жените, младите и лицата со попреченост. Подобрувањето на квалитетот на водата и решавањето на проблемите со канализациониот систем, како и обновата на инфраструктурата, особено патиштата, треба да бидат приоритетни задачи во планирањето на буџетот. Општината треба да ги зголеми средствата за социјалните програми, со посебен акцент на ранливите групи како што се младите, жените, лицата со попреченост и пензионерите и да обезбеди нивна поголема видливост и пристап до ресурси.

Општина Опово има потенцијал за развој, но се соочува со големи инфраструктурни и економски предизвици. Завршувањето на клучните проекти, како што се водоводните и канализационите системи, значително би ги подобрило условите за живеење. Жените, особено во руралните средини, се соочуваат со специфични проблеми, вклучувајќи образование, невработеност и семејни односи. Инвестирањето во образованието и поддршката на жените на пазарот на трудот е од клучно значење за намалување на нееднаквоста. Општината треба да се фокусира на одговорно управување со ресурсите и вклучување на граѓаните во процесите на донесување одлуки, како и на создавање поволна средина за развој на граѓанското општество. Клучните фактори за надминување на кризата, како што се добрата координација на услугите и доброто управување со општинските ресурси, мора да бидат во фокусот на одлучувањето за да се постигне одржлив развој и да се подобри квалитетот на животот на сите граѓани на Опово.

Општина Смедеревска Паланка повеќе буџетски средства да насочи кон младите, старите, жените и земјоделците. Овие групи се соочуваат со големи предизвици и имаат потреба од дополнителни ресурси и поддршка. Родовата еднаквост и зајакнувањето на жените треба да бидат во фокусот на локалните политики, бидејќи мнозинството од испитаниците сметаат дека општината не дава доволно поддршка на жените, особено на оние од ранливите групи. Спроведените мерки и промената на фокусот на овие области може значително да придонесат за подобрување на животот на граѓаните на општината.

Општина Србобран недоволно спроведува активности насочени кон граѓаните кои би можеле да придонесат за подобро информирање и поголема доверба во властите. Лошиот квалитет на живот и несоодветната инфраструктура (вода, канализација, загадување) го прават секојдневниот живот на жителите незадоволителен, што треба да се реши како приоритет за да се создадат услови за поголема привлекување инвестиции и развој. Нерамноправноста и економската нееднаквост се видливи проблеми, особено меѓу жените и постарите лица, што укажува на потребата од конкретни програми за поддршка и заштита. Општината мора да работи на подобрување на социјалната заштита и зголемување на можностите за вработување, особено за ранливите и маргинализираните групи, како што се жените, постарите и невработените.

ОПШТИНА ВИНИЦА (Источен плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

-вкупно 14.475 жители (7.219мажи, 7.256 жени), мнозинско македонско, но и албанско, турско, ромско, српско, влашко и друго население. Буџет за 2024 година - 5.905.919,00 евра

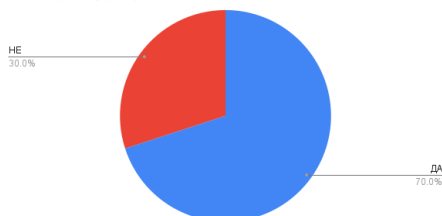
Општината се справува со кризите, како Ковид со ребаланс и други мерки, одобрени барања за болнички трошоци, мерки за заштита, со големо ниво на солидарност, а главен проблем е бројот на луѓе. Соработката со ГО е добра, жените се особено активни како доброволци, а поддршка се дава преку програми за невработени, стари лица, помош при непогода. За ГО координацијата е клучна при соочување со кризи (здравствени, климатски), но има пропусти кои може да се подобрат со организирање буџетски форуми и учеството на граѓанките (посебно од рурални средини), а финансирањето на ГО е без методологија. Има потреба од гинеколог, потребен е центар за стари лица, простор за ГО, фали функционална анализа, пишани процедури, одобрување на детален урбанистички план.

Според резултатите на анкетата спроведена во Винаца, од 20 испитаници (14 од град, 6 од село), 40 % не се или воопшто не се задоволни, а 60% се задоволни од можностите во општината да водат живот каков што го сакаат. 60 % од испитаниците веруваат дека жените во Винаца имаат исти и 25% подобри можности од жените во другите општини, а 15 % полоши. 60% отсто од нив сметаат дека кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, 25% невработените, 10% стари и жени, но и сиромашни, лица со попреченост. Трите најголеми проблеми за жените во Винаца се исклученост на (руралните) жени од родовите политики и донесување одлуки, економска зависност, лоша инфраструктура (осветлување, патеки, канализација). 50% испитаници знаат колкав е општинскиот буџет, а 35% имале можност да учествуваат во дискусии за буџетот. 35% не знаат дали општината финансира доволно програми за најранливите, 20% сметаат доволно, а 45% недоволно за социјално ранливи групи, стари, лица со попреченост.

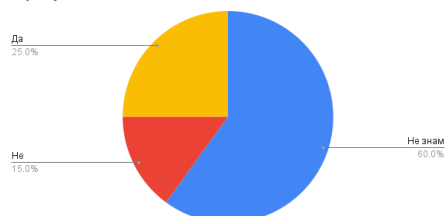
Дури 65% од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики 50%, сметаат дека невладините ги застапуваат интересите на сите граѓани, 25% на нивните целни групи, 20% сопствените, 5% владини. Дури 70% слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за најранливите од сите целни групи по усвоена методологија, лицата на село, но и младите, кои се иднината на општината. Дури 60% не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 25% сметаат да, а 15% не. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, план за одговор во итни ситуации (пожари, поплави, град, суша, земјотрес, епидемии, економска криза, безбедносна, бегалска криза...), добра координација на службите, навремена распределба на средства од буџетот, ангажирање на сите расположливи ресурси, добро управување од раководството на општината, повикување на граѓаните на солидарност, барање помош од национално ниво или од други општини.

Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи тие традиционално се грижат за старите, болните и децата и поголема е веројатноста да ја загубат работата и се чувствуваат понебезбедни, работат во првите линии на одбрана, а никој не ги прашува што да прави во такви ситуации. Според нив она што најмногу му недостига на Винаца е учество во одлучувањето, програми од културата, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, повисок животен стандард и образование, грижа за животната средина, инфраструктура. За да постигне слика на идеално место за живеење, општината треба ги слуша граѓаните, да привлече нови инвестиции, иновации, да финансира програми за преквалификација и вработување, да инвестира во образование, култура, здравството, земјоделието, да се негува одговорноста кон заедницата и солидарноста.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА ДЕБАР (Југозападен плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

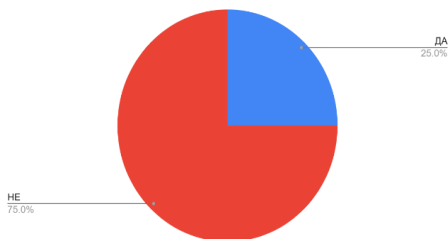
- вкупно 15.412 жители (7.677 мажи, 7.735 жени), мнозинско албанско, но и македонско, турско, ромско, влашко, српско и друго население. Буџет за 2024 година - 6.692.992 евра.

Општината како еден од главните проблеми го гледа родово базираното насилство, а во кризи се соочува со немање опрема (за пожарникари), недостиг на доброволци, дом за стари лица, за што придонесува иселувањето. Соработката со ГО е добра, а тие потенцијалот на општината која е сиромашна, го гледаат во развој на туризам (верски, културен), планска урбанизација, подобра еколошка култура на граѓаните, поголем слух за младите и зголемување на нивниот интерес и финансирање на младинските организации. Буџетот според нив треба да има ставка за непредвидени трошоци со кои ќе се интервенира при кризи, а треба да се подобрат статистичките податоци, учеството на жените во одлучувањето посебно на руралните, пристапот до социјални услуги како нега во домот, неформално образование, женско претприемништво. Според резултатите на анкетата спроведена во Дебар, од 20 испитаници (17 од град, 3 од село), 50 % се задоволни, а другите не се или воопшто не се задоволни од можностите што ги имаат во општината да водат живот каков што го сакаат. Тие веруваат дека жените во Дебар имаат подеднакви – 55%, полоши -30 % или подобри можности – 10% во споредба со жените во другите општини. За 50 отсто кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, а 35 отсто и младите. Трите најголеми проблеми за жените во Дебар се невработеноста, културните норми и немање пристап во разни општествени сфери. Само двајца од дваесет испитаници знаат колкав е општинскиот буџет, а петмина имале можност да учествуваат во дискусии за општинскиот буџет.

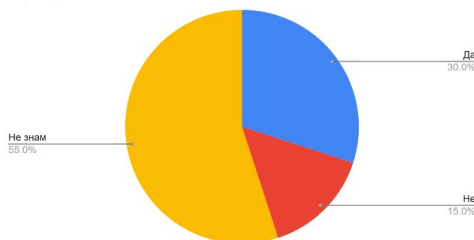
Дури 50% сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи граѓани (лица со попреченост, земјоделци, стари, млади), а останатите не се сигурни, додејка двајца сметаат дека се доволно. 75% од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики. Најголемиот број од нив, 45% сметаат дека невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, а 55% на сите граѓани. Само 25% слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за младите, но и стари, лица со попреченост и социјалните случаи, за да се спречи иселувањето, напредок на заедницата и интегрирање во системот.

Дури 55% не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 30% сметаат дека да, а 15% не. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, план за одговор во итни ситуации (пожари, поплави, град, суша, земјотрес, епидемии, економска криза, безбедносна, бегалска криза...), добра координација на службите. Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, тие традиционално се грижат за старите, болните и децата и имаат поголема веројатност да ја загубат работата и не се гледаат нивните специфични потреби. Тие веруваат дека она што најмногу му недостига на Дебар е работа, инфраструктура, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, поквалитетно образование и инвестиции во развој на селото. За да постигне слика на идеално место за живеење, треба да се финансираат програми за вработување и преквалификација, да привлече нови инвестиции, но и да инвестира во земјоделство, образование, здравството.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА (Вардарски плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

--вкупно 3.777 жители (1.949 мажи, 1.828 жени), мнозинско македонско, но и албанско, турско, ромско, влашко, српско и друго население. Буџет за 2024 година - 3.148.995 евра

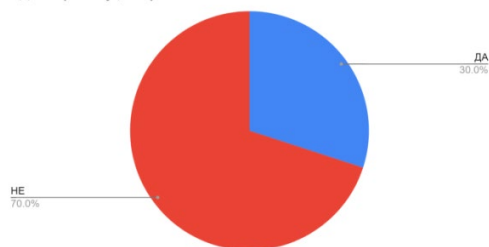
Општината се справила со Ковид кризата релативно независно, со измени во план за јавни набавки, субвенции кој ЈКП, има доволно средства, проекти, меѓугранични, ИПА, иако е сиромашна има потенцијал за туризам, природни богатства, доселување на странци, бизниси, но нема интерес за седниците, има прв пат повик за ГО за програма за родово еднаквост, недостига регулатива, финансии, за да стане туристичко место со повеќе млади. За ГО фали транспарентност, јавни расправи, едукација за начините на учество посебно по месни заедници, човечки ресурси, матични лекари, гинеколози. Визијата е Демир Капија да има промоција како туристичка дестинација и збратимување и размена со други градови од регионот и Европа, и локална самоуправа со слух за различните родови потреби.

Според резултатите на анкетата спроведена во Демир Капија, од 20 испитаници од градот, 55 % не се или воопшто не се задоволни, а 45 % се задоволни од можностите што ги имаат во општината да водат живот каков што го сакаат. Тие веруваат дека жените во Демир Капија имаат 50 % - полоши и 25 % многу полоши, а 25% - подеднакви можности во споредба со жените во другите општини. За 60 % кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, а за останатите најмногу стари, невработени, лица со попреченост.

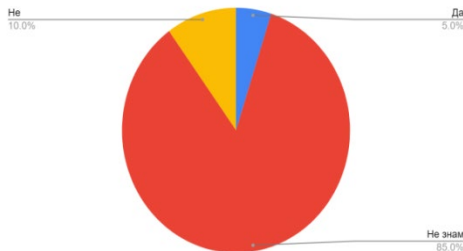
Трите најголеми проблеми за жените во Демир Капија се невработеноста, лош пристап до услуги(здравство, банка, игротека, едукација, социјален живот). Само еден од дваесет испитаници знае колкав е општинскиот буџет и 5% имале можност да учествуваат во дискусии за општинскиот буџет. Дури 65% не знаат дали општината финансира доволно програми за најранливите групи граѓани, 30 % сметаат дека не се доволно и тоа за социјално ранливи, невработени, лица со посебни потреби. 55% од испитаниците сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики. 55% сметаат дека невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, 30% на сите граѓани, додека 15 % мислат сопствените.

Само 30% слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за младите, социјалните случаи, ранливите, за подобрување на животот на овие групи. Дури 85 % не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 10% сметаат недоволно, а 5% доволно. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, навремена распределба на средства од буџетот, добро управување од страна на раководството на општината. Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, тие традиционално се грижат за старите, болните и децата и имаат поголема веројатност да ја загубат работата, не се чувствуваат безбедни и не се гледаат нивните специфични потреби. Тие веруваат дека она што најмногу недостига на Демир Капија е работа, повисок животен стандард, информации, култура, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, грижа за животната средина, чувство на заедништво, учество во одлучување, стимулации за претприемништво, земјоделство. За да постигне слика на идеално место за живеење, треба да се финансираат програми за вработување и преквалификација, повеќе инвестиции, иновации, да се поддржат мали претприемачи, да се инвестира во здравство, заштита на природата.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА ДОЈРАН (Југоисточен плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

--вкупно 3.084 жители (1.569 мажи, 1.515 жени), мнозинско македонско, но и албанско, турско, ромско, српско, влашко, бошњачко и друго население. Буџет за 2024 година - 6.805.285 евра

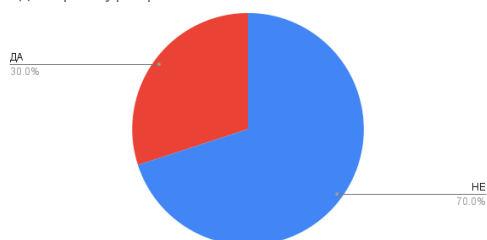
Општината се справува со кризите преку штаб за заштита и спасување и комисија за елементарни непогоди, со барања за обештетување. Потенцијалот за развој на туризам го кочи одобрување на урбанистички план за да не се одвраќаат инвеститори, има интерес за доселување, но главен проблем е инфраструктурата (секундарна канализација, реконструкција на пречиштивна станица), има потенцијал за социјално претприемништво со центри за стари лица. Соработката со ГО треба да се подобри, недостигаат еколошки здруженија, нема туристичко друштво, младинскиот совет не е активен, има потреба од подобро образование, нема општа амбуланта во Стар Дојран. За да се подобри состојбата потребно е слух на централно ниво, финансии и организација. За ГО при соочување со кризи (здравствени, енергетски) има помош од општината, но има потреба од услуги, како брза помош која (најблиску Гевгелија). Има потенцијал за одморалишта за пензионери, кои се најранливи и треба посебна ставка во буџет за поддршка, треба мотивирање на младите, поголемо учество на жените, национално финансирање на ГО во мали општини, како инационално финансирање во кризи.

Според резултатите на анкетата спроведена во Дојран, од 20 испитаници (15 од град, 5 од село), 50 % не се или воопшто не се задоволни, а 50% се задоволни од можностите во општината да водат живот каков што го сакаат. Тие веруваат дека жените во Дојран имаат полоши -55 % или многу полоши можности – 5% во споредба со жените во другите општини, а 35 % од испитаниците веруваат дека жените во Дојран имаат исти и 5% подобри можности од жените во другите општини. 60% отсто од нив сметаат дека кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, 20% старите, но и младите и сиромашните. Трите најголеми проблеми за жените во Дојран се невработеноста, пристап до здравствени услуги (гинеколог) и неможност за напредок.

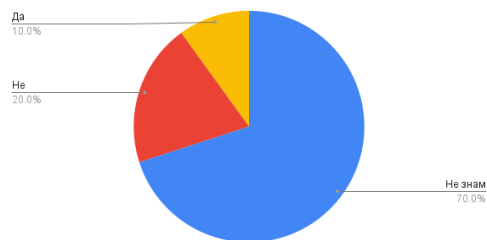
20% испитаници знаат колкав е општинскиот буџет, а 40% имале можност да учествуваат во дискусии за буџетот. Дури 60% не знаат дали општината финансира доволно програми за најранливите, 30% да, а 10% недоволно за социјално ранливи групи. Дури 80% од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики. 35%, сметаат дека невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, 30% на сите граѓани, 25% сопствените, 5% владини. Само 30% слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за социјално ранливите, но и младите, за да се спречи иселувањето, да се подобри економскиот раст и развој.

Дури 70% не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 20% сметаат дека не, а 10% да. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, план за одговор во итни ситуации, добра координација на службите, навремена распределба на средства од буџетот, добро управување од страна на раководството на општината, повикување на граѓаните на солидарност, барање помош од национално ниво или од други општини. Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, тие традиционално се грижат за старите, болните и децата и поголема е веројатноста да ја загубат работата и се чувствуваат понебезбедни. Според нив она што најмногу му недостига на Дојран е работа, програми од културата, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, повисок животен стандард и образование, грижа за животната средина. За да постигне слика на идеално место за живеење, општината треба добро да дизајнира развоен план и да го спроведе, да привлече инвестиции, да финансира програми за преквалификација и вработување, да инвестира во образование, култура, здравството, земјоделието.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА ЈЕГУНОВЦЕ (Полошки плански регион) СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

- вкупно 8.895 жители (4.503 мажи, 4.392 жени), мнозинско македонско, но и албанско, ромско, српско и друго население.
Буџет за 2024 година – 3.375.150 евра

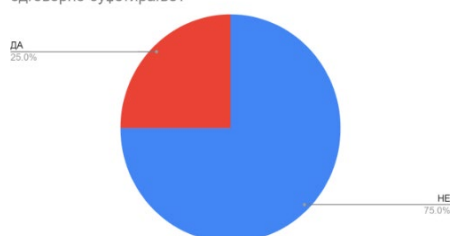
Општината се соочува со финансиски предизвици при справување со кризите, како енергетската криза која ги поаѓа институциите под нејзина надлежност, или здравствена кога граѓанитенемаат пристап до лекарска нега, а главен проблем е нефункционална децентрализација и политичкото опструирање. Замирање на индустријата, сточарството, и земјоделието како споредна гранка го прават животот на село непривлечен. Потребни се финансии, регулативи, човечки капацитет и меѓуопштинска соработка, и учество на граѓаните за да се развива општината според нивните потреби. Има потреба од противпожарна, амбулантско возило и тим, самостојни јавни претпријатија, поголема вклученост на граѓанските организации, има одреден буџет за родова еднаквост. За ГО координацијата и адаптацијата се клучни при соочување со кризи (здравствени, климатски), учеството на граѓанките е незадоволително, а финансирањето на ГО е слабо. Потребна е стратегија за рурален развој, особено туризам (културен, верски), инфраструктура, финансии, со претприемништво за жени, туристички производи и услуги.

Според резултатите на анкетата спроведена во Јегуновце, од 20 испитаници од рурална средина, 85 % не се задоволни, а 15 % се задоволни од можностите што ги имаат во општината да водат живот каков што го сакаат. Според 85% од испитаниците жените во Јегуновце имаат полоши можности отколку жените во другите општини, а според 15% подеднакви можности. 65% од нив сметаат дека кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, а 35% и невработени, сиромашни, стари, жени, млади. Трите најголеми проблеми за жените во Јегуновце се невработеноста, здравствените услуги, исклученоста. Само еден од дваесет испитаници знае колкав е општинскиот буџет, а дваца имале можност да учествуваат во дискусии за општинскиот буџет. 30% сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи граѓани (самохрани родители, сиромашни, невработени, маргинализирани), а 60 % не се сигурни. Дури 60% од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики. Според 60% невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, за 20% сопствените, 20% мислат на сите граѓани. Дури 75% не слушнале за терминот родово одговорно буџетирање.

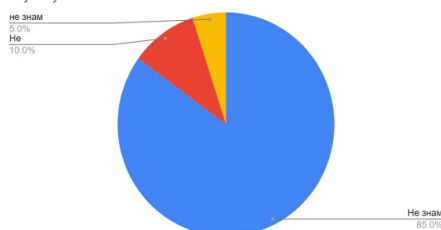
Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за младите, жените, социјалните случаи, лица со попреченост, да се подобри нивниот живот, финансиската состојба и иднината. Дури 90% не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 10% сметаат дека не. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, добра координација на службите, добро управување од страна на раководството на општината, повикување на граѓаните на солидарност, план за одговор во итни ситуации (пожари, поплави, град, суша, земјотрес, епидемии, економска криза, безбедносна, бегалска криза...), навремена распределба на средства од буџетот, ангажирање на сите расположливи ресурси. Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, не се гледаат нивните специфични потреби, традиционално се грижат за старите, болните и децата, работат на првите линии на одбрана и имаат поголема веројатност да ја загубат работата и се чувствуваат понебезбедни.

Тие веруваат дека она што најмногу му недостига на Јегуновце е работа, програми од културата, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, повисок животен стандард и образование, грижа за животната средина, учество во одлучувањето. За да постигне слика на идеално место за живеење, општината треба да слуша што зборуваат граѓаните, да привлече нови инвестиции, да финансира програми за преквалификација и вработување, но и да инвестира во образование, култура, здравство, земјоделие, развој на селото, поддршка на мали претприемачи, да негува соживот.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА КРАТОВО (Североисточен плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

- вкупно 7.545 жители(3.901 мажи, 3.644 жени), мнозинско македонско, но и албанско, ромско, српско, влашко и друго население. Буџет за 2024 година – 4.112.384 евра

Општината сеуште ја чувствува економската криза која најмногу ги поаѓа жените претежно во текстилна индустрија, а мажите одат во странство, но евиденцијата и родово разделените податоци се проблем. За најранливи особено во криза како социјалните случаи, земјоделците, жените, се издвојуваат средства кои не се доволни. Потребна е поголема соработка со ГО и зголемен интерес на граѓаните за учество во расправите за буџетот. Има потреба од дом за стари лица, локален медиум, инспектор за животна средина, поголема транспарентност во работата на граѓанските организации. За ГО консултациите и адаптациите се клучни при соочување со кризи, како енергетската која во сиромашна општина прво ги поаѓа најранливите, рурални, стари. Родово одговорно буџетирање на е видно, учеството на граѓанките е незадоволително, а финансирањето на ГО е слабо. Потребно е подигање на свест, а во криза мапирање на ранливите, активирање на волонтеризам, со визија за добро менаџирана општина со правилно користење на потенцијалот, туристички и културен центар.

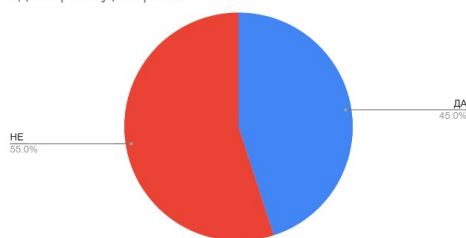
Според резултатите на анкетата спроведена во Кратово, од 20 испитаници од урбана средина, 60 % не се задоволни, а 40% воопшто не се задоволни од можностите што ги имаат во општината да водат живот каков што го сакаат. Тие веруваат дека жените во Кратово имаат полоши -70 % или многу полоши можности – 10% во споредба со жените во другите општини, само 20 % од испитаниците веруваат дека жените во Кратово ги имаат истите можности како и жените во другите општини. Речиси 90 отсто од нив сметаат дека кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, а 10 отсто и младите. Трите најголеми проблеми за жените во Кратово се невработеноста, неинформираноста и нееднакво вреднување на трудот во споредба со мажите. Никој од дваесет испитаници не знае колкав е општинскиот буџет, а двајца од нив имале можност да учествуваат во дискусии за општинскиот буџет. Дури 40% сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи граѓани (лица со попреченост, пензионери, самохрани родители, невработени, млади), а останатите не се сигурни.

Сите освен еден од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики. Најголемиот број, 13 од 20, сметаат дека невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, а останатите сопствените, на сите граѓани или владини. Речиси половина слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за младите, лицата со попреченост и социјалните случаи, за да се спречи иселувањето, да се подобри финансиската стабилност и да се подобрат условите за нормален живот. Дури 65% не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 30% сметаат дека не, а 5% да.

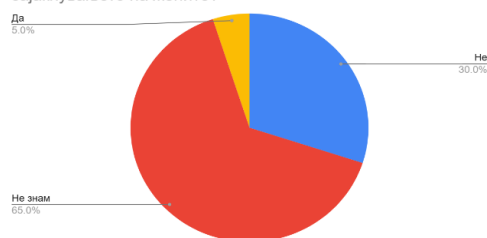
Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, план за одговор во итни ситуации, добра координација на службите, навремена распределба на средства од буџетот, добро управување од страна на раководството на општината, ангажирање на сите расположливи ресурси, барање помош од национално ниво или од други општини. Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, тие традиционално се грижат за старите, болните и децата и имаат поголема веројатност да ја загубат работата и се чувствуваат понебезбедни.

Тие веруваат дека она што најмногу му недостига на Кратово е работа, програми од културата, подобро организирана здравствена заштита, повисок животен стандард и образование, вклучително доживотно учење. За да постигне слика на идеално место за живеење, општината треба добро да дизајнира развоен план и да го спроведе, да привлече нови инвестиции, да финансира програми за преквалификација и вработување, но и да инвестира во образованието, културата, здравството.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА РЕСЕН (Пелагониски плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

-вкупно 14.373 жители (7.190 мажи, 7.183 жени), мнозинско македонско, но и албанско, турско, ромско, влашко, српско, бошњачко и друго население. Буџет за 2024 година 7.625.895 евра

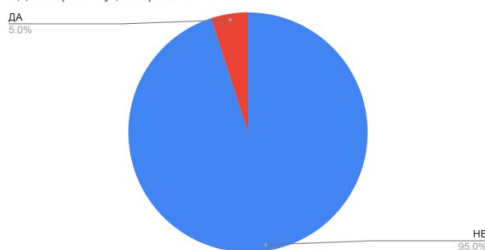
Општината се кризите како Ковид и енергетска имала општа поддршка, а од буџетот се издвојуваат средства за итно лечење, пожар, невработени, социјални случаи, деца со попреченост, стари (мерки). Предизвици се невработеноста, инфраструктурата (канализација, пристап до вода, пречистителни станици), опрема за пожарникарите, има потенцијал за развој на рурален туризам, фалат обуки и повеќе ГО. Според ГО последици од кризата има поради недостиг на превентивна медицина, раст на невработени поради затворени мали претпријатија, а општината иако сиромашна има потенцијал за туризам (здравствен, верски, културен), но фали стратегија. Нема права на жената земјоделка, фали активизам, зголемено учество во одлучување од жени и ГО, економска слобода на жените.

Според резултатите на анкетата спроведена во Ресен, од 20 испитаници (16 од град, 4 од село), 35 % се задоволни, а 75 % не се или воопшто не се задоволни од можностите што ги имаат во општината да водат живот каков што го сакаат. Тие веруваат дека жените во Ресен имаат подеднакви – 55%, 5% - подобри, 35 % - полоши и 15 % многу полоши можности во споредба со жените во другите општини. За 65 % кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, а за останатите најмногу стари, сиромашни, невработени, жени. Трите најголеми проблеми за жените во Ресен се невработеноста, стереотипите и здравствени услуги. Само еден од дваесет испитаници знае колкав е општинскиот буџет, а тројца имале можност да учествуваат во дискусии за општинскиот буџет. Дури 50% сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи граѓани (социјално ранливи, земјоделки, стари, млади), а останатите не се сигурни, додека 10 % сметаат дека се доволно.

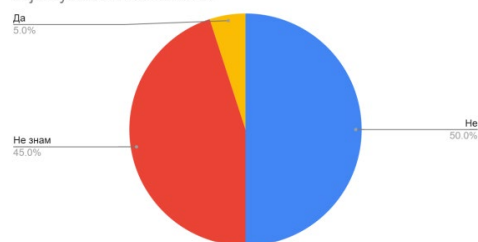
85% од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики. Половина сметаат дека невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, 45% на сите граѓани, додека 10 % мислат сопствените. Само 5% слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за младите, но и земјоделци, жени, невработени, социјалните случаи, за да се спречи миграцијата, да има развојни стратегии, вработување и напредок. 45 % не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 50% сметаат недоволно, а 5% доволно. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, добра координација на службите, план за одговор во итни ситуации (пожари, поплави, град, суша, земјотрес, епидемии, економска криза, безбедносна, бегалска криза...).

Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, тие традиционално се грижат за старите, болните и децата и имаат поголема веројатност да ја загубат работата и не се гледаат нивните специфични потреби. Тие веруваат дека она што најмногу му недостига на Ресен е работа, повисок животен стандард, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, грижа за животната средина, стимулации за развој на земјоделието. За да постигне слика на идеално место за живеење, треба да се привлечат нови инвестиции, да се поддржат мали претприемачи, иновации, преквалификации.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ОПШТИНА ЧУЧЕР – САНДЕВО (Скопски плански регион), СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

- вкупно 9.200 жители (4.731 мажи, 4.469 жени), мнозинско македонско, но и албанско, турско, ромско, српско, влашк, бошњачко и друго население. Буџет за 2024 година – 4.578.618 евра

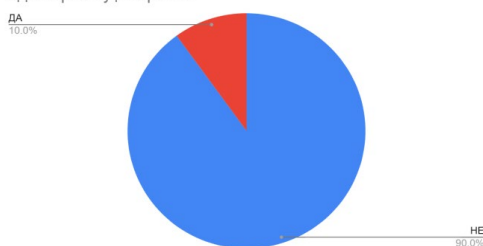
Општината се справува со кризите како Ковид со помош за лечење преку пренамена и со барања за обештетување и помош на национално ниво. Потенцијалот за развој на туризам е подобрен и со подобрена инфраструктура, културни активности, има потенцијал за социјално претприемништво, но нема храброст кај жените, а родово буџетирање нема, се работи на нов начин на информирање на граѓаните преку апликација. Соработката со ГО треба да се подобри, недостига финансии и човечки ресурси, урбанистички план за идеална слика на општината. Според ГО во кризи има волонтеризам, функционира штабот. Има потенцијал за рурален туризам, спорт и рекреација, а приоритет е водовод и чистење на отпадот од дивни депонии и справување со дивата сеча на дрва, како и инфраструктура.

Според резултатите на анкетата спроведена во Чучер-Сандево, од 20 испитаници од рурална средина, 55 % не се задоволни, а 45% се задоволни од можностите што ги имаат во општината да водат живот каков што го сакаат. Според 45% од испитаниците жените во Чучер-Сандево ги имаат истите можности како и жените во другите општини, 50% дека имаат полоши, а 5% многу подобри можности. 65% од нив сметаат дека кризите низ кои минуваат подеднакво ги погодиле сите граѓани, а 35% и невработени, сиромашни, стари, млади. Трите најголеми проблеми за жените во Чучер-Сандево се невработеноста, здравствените услуги, стереотипи и недоволно услови за напредок. Само двајца од дваесет испитаници знаат колкав е општинскиот буџет, а четворица имале можност да учествуваат во дискусии за општинскиот буџет. 35% сметаат дека општината не финансира доволно програми за најранливите групи граѓани (лица со попреченост, пензионери, земјоделци, невработени, млади), а 40 % не се сигурни. Дури 75% од испитаниците не сметаат дека локалните здруженија имаат влијание врз локалните општински политики.

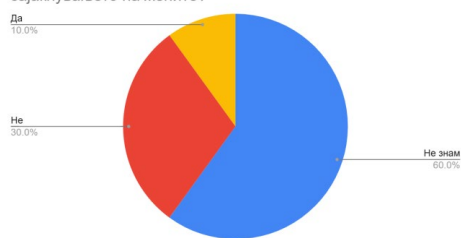
Според 40% невладините ги застапуваат интересите на нивните целни групи, за 20% сопствените, 35% мислат на сите граѓани, а 5% владини. Дури 90% не слушнале за терминот родово одговорно буџетирање. Кога би имале можност да влијаат врз политиките, најмногу би се залагале за младите, старите, земјоделците, социјалните случаи, да има повеќе можности за работа и иднина и просперитет на село. Дури 60% не знаат дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените, 30% сметаат дека не, а 10% да. Во кризни ситуации, од клучно значење е добра информираност на граѓан(к)ите, план за одговор во итни ситуации, добра координација на службите, навремена распределба на средства од буџетот, добро управување од страна на раководството на општината, ангажирање на сите расположливи ресурси, барање помош од национално ниво или од други општини.

Кризите особено ги погодуваат жените бидејќи никој не ги прашува што да прави во такви ситуации, тие традиционално се грижат за старите, болните и децата, работат на првите линии на одбрана и имаат поголема веројатност да ја загубат работата и се чувствуваат понебезбедни. Тие веруваат дека она што најмногу му недостига на Чучер-Сандево е работа, програми од културата, подобро организирана здравствена заштита и јавен превоз, повисок животен стандард и образование, грижа за животната средина. За да постигне слика на идеално место за живеење, општината треба добро да дизајнира развоен план и да го спроведе, да привлече нови инвестиции, да финансира програми за преквалификација и вработување, но и да инвестира во образование, култура, здравство, земјоделие, развој на селото, поддршка на мали претприемачи.

2. Дали некогаш сте слушнале за терминот родово одговорно буџетирање?

10. Според Вас, дали општината доволно го поддржува зајакнувањето на жените?

ЗАКЛУЧОЦИ

Заклучокот од сите општини укажува на неколку заеднички проблеми и предизвици во процесот на родово одговорно буџетирање: недоволно учество во локалните самоуправи, ранливост на жените и недостиг од поддршка за ранливите групи, а во повеќето општини недостасуваат социјални и економски можности, како и програми за зајакнување и поддршка на жените на ранливите групи и недостаток на родово свест. Недостаток на инфраструктура и социјални услуги, што дополнително ја влошува состојбата на жените и ранливите групи. Проблемите со кризни ситуации во кои жените се посебно погодени и координацијата на локалните самоуправи, како и вклучувањето на родовите аспекти и промовирањето на родовата еднаквост, го забавуваат спроведувањето на родовата политика. Генерално, заклучоците ја нагласуваат потребата од инклузивни и родово одговорни буџетски политики, со поголема свест, учество на жените и ГО, како и социјални инвестиции кои ќе ја подобрат положбата на жените и ранливите групи во овие општини.

ПРЕПОРАКИ

За да се подобри РОБ во **општина Веница**, неопходно е да се зголеми учеството на жените во процесите на донесување одлуки, да се подобри транспарентноста и свеста за буџетските процеси и да се обезбедат финансиски средства за поддршка на најранливите групи. Подобрувањето на инфраструктурата и социјалните услуги, како и креирањето стратегии за управување со кризи чувствителни на родот, ќе придонесе за подобра вклученост и повисок квалитет на живот за сите граѓани, особено за жените во руралните средини.

Општина Дебар се соочува со значителни предизвици во областите како што се економската и социјалната поддршка за жените, како и во спроведувањето на родово одговорни практики на буџетирање. За да се подобри РОБ, неопходно е да се зголеми учеството на жените во одлучувањето, да се подобри свеста за буџетските процеси и да се развијат конкретни програми за поддршка на жените, особено во руралните области. Поддршката на економскиот развој, социјалната интеграција и подобрената здравствена инфраструктура се клучни за создавање еднакви можности за сите граѓани.

Општина Демир Капија има потенцијал да стане поинклузивно и родово чувствително место, но за ова е потребно систематско инвестирање во образованието, транспарентност и развој на политики кои ќе ги земат предвид специфичните потреби на жените и другите ранливи групи. Клучните области за подобрување вклучуваат економско зајакнување на жените, подобрување на здравствената и социјалната инфраструктура и зголемување на нивното учество во процесите на донесување одлуки преку поактивно учество во буџетски консултации и јавни дебати.

За да постигне подобри резултати во РОБ, **Општина Дојран** треба да ги вклучи жените и граѓанските организации во сите фази на буџетирање, да го зголеми финансиското учество на сите засегнати страни и да се фокусира на специфичните потреби на жените, особено во контекст на социјалните услуги, здравството и образованието.

За да се постигне РОБ во **општина Јегуновце**, неопходно е да се зголеми учеството на жените и ГО во одлучувањето, да се подобрат здравствените и социјалните услуги за жените и другите ранливи групи и да се инвестира во инфраструктура која ќе ја поддржи нивната економска и социјална сигурност. Посебен акцент треба да се стави на развојот на руралниот туризам и претприемништвото за жените, за нови економски можности и за поттикнување на одржливиот развој на општината.

За да се постигне РОБ во **општина Кратово**, неопходно е да се зголеми учеството на жените и граѓанските организации во одлучувањето, да се инвестира во економски и социјални програми кои ќе ги поддржат жените и другите ранливи групи, како и да се развие инфраструктура која ќе овозможи подобрување на квалитетот на животот, особено во време на криза. Постои потреба да се интегрира родовата перспектива во сите аспекти на општинското планирање и буџетирање.

За подобрување на РОБ во **општина Ресен**, важно е да се создадат механизми за поголемо учество на жените и ГО во процесите на одлучување и буџетирање, да се развијат стратегии за економски развој со фокус на жените и руралните средини и да се обезбеди соработка со ГО со цел да се зголеми поддршката за ранливите групи. Неопходно е да се подобри свеста на граѓаните за родово одговорно буџетирање и да се активираат ресурсите за поддршка на жените, особено во руралните области.

За подобрување на РОБ во **општина Чучер-Сандево**, неопходно е да се зголеми свеста за буџетските процеси и да се воведат родово сензитивни политики кои ќе ги земат предвид специфичните потреби на жените и ранливите групи. Неопходно е да се стимулира активното учество на жените во локалната самоуправа и да се инвестира во програми кои ќе овозможат економски развој, здравствена и социјална заштита на жената, особено во руралните средини.

ОПШТИ ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Сите општини вклучени во проектот се соочуваат со многу слични проблеми: недоволна информираност кај граѓаните и недоволна доверба во властите, недоволно учество на граѓаните во процесите на донесување одлуки, преку јавни дебати и транспарентност во трошењето на буџетот, недоволна поддршка за жените и младите, недоволно развиени механизми за родово еднаквост, недостаток на поддршка за ранливите групи, а во повеќето општини недоволно социјални и економски можности, како и програми за зајакнување и поддршка на жените од ранливи групи и општ недостаток на родово свест. Следните проблеми се однесуваат на недостатокот на инфраструктура, здравствена инфраструктура и социјални услуги, што дополнително ја влошува положбата на жените и ранливите групи, невработеноста, зголемената сиромаштија, нееднаквоста и економската нееднаквост. Во кризни ситуации, жените и постарите луѓе се особено ранливи. Сите овие проблеми негативно влијаат на процесите кои придонесуваат за одговорност на властите и родово чувствителните одговори на локалната власт на кризи, како и на процесот на родово одговорно буџетирање.

ПРЕПОРАКИ

- Потребно е да се зголеми учеството на жените и воопшто на граѓаните во процесите на донесување одлуки, да се подобри транспарентноста и информираноста за буџетските процеси и да се обезбедат финансиски средства за поддршка на најранливите групи.
- Потребно е да се работи на подобрување на инфраструктурата, здравствената инфраструктура и социјалните услуги, како и на креирање родово чувствителни стратегии за управување со кризи.
- Потребно е да се подобри свеста за буџетските процеси и да се развијат специфични програми за поддршка на жените, особено за економско зајакнување на жените во руралните средини.
- Потребно е систематско инвестирање во образованието, транспарентноста и развојот на политиките што ќе ги земат предвид специфичните потреби на жените и другите ранливи групи.
- Потребно е да се интегрира родовата перспектива во сите аспекти на општинското планирање и буџетирање.
- Потребно е да се воведат родово одговорни критериуми за распределба на буџетот и да се продолжи да се работи на сензибилизирање на буџетот на секоја општина. Потребна е сеопфатна информативна и едукативна кампања за поимот и значењето на родово одговорното буџетирање.
- Потребна е потранспарентна работа на општинската администрација (објавување јавни расправи и други механизми за учество на граѓаните)
- Потребно е да се планираат ресурси за транспарентен и адекватен одговор на локалната власт на кризи
- Потребно е да се работи на партнерства меѓу општините и граѓанските организации кои работат во нив, со цел поефикасно и поефективно решавање на проблемите на граѓан(к)ите
- Потребно е да се работи на усвојување или измена на локалните политики во согласност со потребите на жените и мажите во локалната заедница
- Потребна е повеќе работа за застапување на интересите на маргинализираните групи (млади, жени, стари лица, лица со попреченост, невработени, социјално ранливи)
- Потребно е да се спроведат кампањи за формирање и (или) поефикасно и транспарентно работење на институции како што се здравствени установи, центри за социјална работа, како и бироа за вработување.

